

Na temelju članka VI. 4.a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», broj: 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03 i 20/04), članka 58. Ustava Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03 i 10/04), članka 13. i 58. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine», broj: 49/06) i članka 106. Statuta Općine Široki Brijeg («Službeni glasnik općine», broj: 4/00 i 2/05), Općinsko vijeće Široki Brijeg na 47. sjednici održanoj 23.7.2008. godine, d o n i j e l o j e

S T A T U T

OPĆINE ŠIROKI BRIJEG

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Statutom općine Široki Brijeg (u daljnjem tekstu: Statut) uređuju se: statusna obilježja općine, ostvarivanje i zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda, samoupravni djelokrug općine, općinska tijela vlasti, sudbena vlast, međusobni odnosi tijela vlasti, mjesna samouprava, izravno sudjelovanje građana u odlučivanju o lokalnoj samoupravi, javne službe, suradnja sa drugim jedinicama lokalne samouprave, financiranje i imovina, propisi i drugi akti, upravni nadzor, javnost rada, postupak donošenja i promjene statuta, prijelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja važna za ustrojstvo i rad općine Široki Brijeg.

Članak 2.

Općina Široki Brijeg (u daljnjem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave, koja je temeljem ispunjavanja posebnih kriterija, uspostavljena zakonom.

Članak 3.

Sastav svih tijela vlasti Općine mora odražavati nacionalnu strukturu pučanstva na području Općine sukladno članku IX. 11. a Ustava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije).

II. STATUSNA OBILJEŽJA OPĆINE

Članak 4.

Naziv općine je Općina Široki Brijeg.
Sjedište Općine je u Širokom Brijegu, Ulica fra Didaka Buntića broj 11.
Općina ima svojstvo pravne osobe.

Članak 5.

Područje Općine je dio državnog teritorija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), a u sastavu je Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 6.

Područje, naziv i sjedište Općine, te naseljena mjesta i njihov naziv uređuje se posebnim zakonom.

Općina obuhvaća područja naseljenih mjesta:

Buhovo, Biograci, Crne Lokve, Čerigaj, Doci, Dobrič, Dobrkovići, Donja Britvica, Donji Crnač, Donji Gradac, Dužice, Gornja Britvica, Gornji Crnač, Gornji Gradac, Gornji Mamići, Grabova Draga, Izbično, Jare, Knešpolje, Kočerin, Lise, Ljubotići, Ljuti Dolac, Mokro, Oklaji, Podvranić, Privalj, Potkraj, Rasno, Rujan, Široki Brijeg, Trn, Turčinovići i Uzarići.

Članak 7.

Općina ima pečat.

Pečat je okruglog oblika, čija se veličina, sadržaj i način uporabe uređuje posebnim propisom.

Članak 8.

Općina ima svoj grb i zastavu kao i druge simbole o kojima odlučuje Općinsko vijeće posebnom odlukom o njihovom izgledu, veličini i načinu korištenja.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Županije daje suglasnost na izgled grba i zastave Općine.

Općinsko vijeće sukladno propisima Općine može odobriti uporabu zastave, grba, kao i dijelova grba fizičkim i pravnim osobama, ako ocijeni da je to u interesu Općine.

Članak 9.

Za iznimna djela, doprinos razvoju i podizanju ugleda i imena Općine, iz svih područja djelatnosti, zaslužnim pojedincima i pravnim osobama mogu se dodijeliti javna priznanja.

Vrstu, izgled i naziv javnih priznanja kao i postupak dodjele regulira se posebnom odlukom Općinskog vijeća.

Članak 10.

Dan Općine je 15. kolovoza - Velika Gospa, taj dan je blagdan i neradni dan.

Članak 11.

Službeni jezici u Općini su: hrvatski, bosanski i srpski jezik.
Službena pisma su latinica i ćirilica.

III. OSTVARIVANJE I ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA I SURADNJA SA OMBUDSMANOM

Članak 12.

Općina će stvarati uvjete da građani s područja Općine u cjelini i na demokratski način ostvaruju sva prava i slobode utvrđene odredbama članka II. A 1. do 7. Ustava Federacije i međunarodnim instrumentima sadržanim u Aneksu Ustava Federacije, o čemu će brinuti sva općinska tijela, svatko u okviru svoje nadležnosti.

Članak 13.

Sva općinska tijela i ustanove obvezni su, na zahtjev ombudsmana i njihovih zamjenika omogućiti ispitivanje djelatnosti od bilo kojeg tijela Općine, kao i bilo koje druge ustanove ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava i slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanja njegovih posljedica, dati posebne informacije, dokumente i spise, omogućiti uvid u sve službene dokumente, uključujući i tajne, kao i upravne spise i omogućiti suradnju svake osobe, uključujući i bilo kojeg službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa i time omogućiti ostvarivanje funkcije ombudsmana u zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda na području općine.

Općinska tijela i ustanove obvezni su omogućiti ombudsmanu nazočnost upravnim postupcima kao i pristup svim službenim mjestima.

Članak 14.

Sva nadležna općinska tijela i ustanove obvezni su, u okviru svojih prava i dužnosti, surađivati sa svim međunarodnim promatračkim tijelima za ljudska prava osnovana za Bosnu i Hercegovinu i Federaciju, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Članak 15.

Općinski načelnik je odgovoran za suradnju i omogućavanje rada ombudsmana i međunarodnih nadzornih tijela u Općini, a posebno suradnju općinskih službi za upravu i institucija koje imaju javne ovlasti na način predviđen ovim Statutom.

IV. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINE

Članak 16.

Općina ima vlastite nadležnosti ustanovljene Ustavom, zakonom i ovim Statutom i ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njezine nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na temelju Ustava i zakona.

Općina je samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastite nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili županijskih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim Ustavom i zakonom.

Članak 17.

U okviru samoupravnog djelokruga, Općina obavlja osobito sljedeće poslove lokalne samouprave:

1. osiguravanje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
2. donošenje proračuna Općine,
3. donošenje programa i planova razvoja Općine i stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj i upošljavanje,
4. utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline,
5. donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje,
6. utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge gradnje,
7. utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara,
8. utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem,
9. utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine,
10. utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih na temelju njihova korištenja,
11. upravljanje, financiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture:
 - vodoopskrba, odvođenje i prerada otpadnih voda,
 - prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada,
 - održavanje javne čistoće,
 - održavanje lokalnih groblja,
 - lokalni putovi i mostovi,
 - ulična rasvjeta,
 - javna parkirališta,
 - parkovi,

12. organiziranje i unapređenje lokalnoga javnog prijevoza,
13. utvrđivanje politike predškolskoga obrazovanja, unapređenje mreže ustanova, te upravljanje i financiranje javnih ustanova predškolskoga obrazovanja,
14. osnivanje, upravljanje, financiranje i unapređenje ustanova osnovnoga obrazovanja,
15. osnivanje, upravljanje, unapređenje i financiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i športa,
16. ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, te osiguravanje financijskih sredstava za unapređenje njihova rada i kvaliteta usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Općine,
17. analiza stanja javnoga reda i mira, sigurnosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema mjerodavnim tijelima za ova pitanja,
18. organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa,
19. uspostavljanje i vršenje inspekcijskoga nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastite nadležnosti Općine,
20. donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i pristojbama iz nadležnosti Općine,
21. raspisivanje referenduma za područje Općine,
22. raspisivanje javnoga zajma i odlučivanje o zaduženju Općine,
23. poduzimanje mjera za osiguravanje higijene i zdravlja,
24. osiguravanje uvjeta rada lokalnih radio i TV postaja sukladno zakonu,
25. osiguravanje i vođenje evidencije o osobnim stanjima građana i popisima birača,
26. obavljanje poslova iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama,
27. organiziranje učinkovite lokalne uprave prilagođene lokalnim potrebama, te obavljanje upravnih poslova iz svoje nadležnosti,
28. uspostavljanje ustrojstva mjesne samouprave,
29. donošenje programa mjera radi postizanja jednakosti spolova, te osiguravanje vođenja statističkih podataka i informacija razvrstanih po spolu,
30. briga o zaštiti životinja.

Općina se bavi i drugim poslovima od lokalnoga značaja koji nisu isključeni iz njezine nadležnosti, niti dodijeljeni u nadležnosti neke druge razine vlasti, a tiču se:

1. poticanja primjene djelotvornih mjera radi zaštite životnoga standarda i zbrinjavanja socijalno ugroženih osoba,
2. brige o potrebama i interesima umirovljenika i osoba starije životne dobi,

3. njegovanja tradicionalnih vrijednosti, njihova unapređenja, a među njima osobito onih vezanih uz kulturno naslijeđe prostora Općine,
4. poduzimanja mjera za očuvanje prirodne baštine, te povijesnog, kulturnog i graditeljskog naslijeđa.

Općina u okviru propisanih uvjeta sudjeluje u aktivnostima udruga građana, te obavlja i druge poslove što su od interesa za građane Općine i njezin gospodarski, društveni kulturni i socijalni napredak.

Općina može obavljanje pojedinih poslova iz samoupravnog djelokruga, u skladu sa zakonom, povjeriti ustanovama, poduzećima i drugim pravnim osobama osnovanim radi obavljanja javnih službi, o čemu odluku donosi Općinsko vijeće.

Članak 18.

Općina je samostalna u odlučivanju u poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga, sukladno Ustavu, te federalnim i županijskim zakonima i osobno je odgovorna za obavljanje tih poslova.

Općina obavlja i poslove iz djelokruga obrazovanja, kulture, turizma, lokalnog poslovanja i karitativne djelatnosti te radija i televizije, ako ovlasti u tom djelokrugu Županija prenese na Općinu, sukladno Amandmanu XV. stavak 2. na Ustav Federacije.

Općina obavlja i druge poslove koje Županija svojim zakonom prenese u nadležnost Općine, kao i poslove koje federalna vlast zakonom, sukladno Ustavu Federacije, prenese u nadležnost Općine.

Prenošenje poslova podrazumijeva i prenošenje sredstava za obavljanje tih poslova.

V. OPĆINSKA TIJELA VLASTI

Članak 19.

Općinska tijela vlasti su:

1. Općinsko vijeće i
2. Općinski načelnik

Članak 20.

Ovlasti i obveze što proizlaze iz samoupravnoga djelokruga Općine podijeljene su između predstavničkog tijela Općinskoga vijeća i izvršnoga tijela Općinskoga načelnika.

Ako zakonom ili drugim propisom nije jasno određeno koje je tijelo nadležno za obavljanje poslova iz samoupravnoga djelokruga Općine, svi poslovi i zadaće što se odnose na uređivanje odnosa iz samoupravnoga djelokruga Općine (normativne naravi)

u nadležnosti su Općinskoga vijeća, a svi izvršni poslovi i zadaće u nadležnosti su Općinskoga načelnika.

Ako se radi o izvršnim poslovima, a nije određena nadležnost za njihovo obavljanje, nadležna je služba koju ovlasti Općinski načelnik.

1. OPĆINSKO VIJEĆE

a) Opće odredbe

Članak 21.

Općinsko vijeće Široki Brijeg (u daljnjem tekstu: Općinsko vijeće) je predstavničko tijelo građana Općine i tijelo lokalne samouprave izabrano na temelju općeg biračkog prava na izravnim izborima tajnim glasovanjem na način određen zakonom.

Općinsko vijeće donosi opće i druge akte u okviru samoupravnoga djelokruga Općine te obavlja druge poslove sukladno Ustavu, zakonu i ovom Statutu.

Općinsko vijeće obavlja poslove iz svoje nadležnosti samostalno, na temelju i u okviru Ustava Federacije, Ustava Županije, zakona i ovog Statuta.

Članak 22.

Općinsko vijeće ima 25 članova (vijećnika).

Članak 23.

Vijećnici vrše svoje dužnosti prema svome slobodnom uvjerenju, a na dobrobit svih građana Općine.

Vijećnici se u javnome životu trebaju ponašati sukladno Etičkome kodeksu ponašanja izabranih dužnosnika kojeg donosi Općinsko vijeće.

Vijećnici odgovaraju za ustavnost i zakonitost akata koje donosi Općinsko vijeće u okviru svoje nadležnosti.

Članak 24.

Mandat članova Općinskog vijeća (vijećnika) izabranih na redovnim izborima traje četiri godine i teče od dana objavljivanja rezultata izbora u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

Mandat pripada izabranom nositelju mandata, a ne političkoj stranci, koaliciji ili listi neovisnih kandidata koja ga je predložila na listi kandidata. Mandat ne može prestati osim u zakonom predviđenim slučajevima.

Ukoliko izabrani nositelj mandata, u tijeku trajanja mandata, istupi iz političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata koja je sudjelovala na izborima i na čijoj je kandidatskoj listi bio izabrani nositelj mandata, postaje samostalni vijećnik.

Općinski vijećnici, izabrani sukladno Izbornom zakonu BiH, ne mogu se opozvati, a prava i dužnosti počinju im danom konstituiranja Općinskoga vijeća.

Mandat vijećnika prestaje prije isteka vremena na koje je izabran, samo u slučajevima utvrđenim Izbornim zakonom BiH.

Vijećnici u Općinskome vijeću dužni su podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti pri preuzimanju dužnosti sukladno odredbama Izbornog zakona BiH i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH.

Članak 25.

Općinski vijećnici svoju dužnost ne obavljaju profesionalno.

Općinski vijećnici za svoj rad u Općinskome vijeću imaju pravo na naknadu, sukladno odluci Općinskoga vijeća.

b) Prava i dužnosti vijećnika

Članak 26.

U vršenju svoje dužnosti vijećnik ima pravo i dužnost, osobito:

1. predlagati Općinskome vijeću donošenje odluka i drugih akata te razmatranje pojedinih pitanja iz njegova djelokruga,
2. očitovati se o svim pitanjima koja su na dnevnome redu sjednice Općinskoga vijeća,
3. biti birani u radna tijela Općinskoga vijeća,
4. postavljati pitanja Općinskome načelniku, općinskim službama za upravu, javnim ustanovama i poduzećima čiji je osnivač Općina, ili obavljaju poslove od javnoga interesa a imaju sjedište u Općini, iz oblasti za koje su utemeljeni,
5. tražiti i dobivati podatke od općinskih tijela uprave i drugih općinskih pravnih subjekata, te koristiti se njihovim stručnim i tehničkim uslugama potrebnim za obavljanje poslova općinskoga vijećnika,
6. kroz pokretanje rasprava i inicijativa brinuti se o ostvarivanju potreba građana, mjesnih zajednica i Općine.

Ostala prava i dužnosti općinskih vijećnika utvrđuju se poslovníkom Općinskoga vijeća.

c) Nadležnost Općinskoga vijeća

Članak 27.

Općinsko vijeće u okviru svoje nadležnosti:

1. priprema i usvaja Statut Općine,
2. donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnoga djelokruga Općine,
3. donosi proračun Općine, godišnje izvješće o izvršenju proračuna kao i odluku o privremenome financiranju sukladno zakonu,

4. utvrđuje Općinsku politiku u okviru nadležnosti Općine i prati njezino ostvarivanje,
5. donosi razvojne, prostorne i urbanističke planove i programe, te provedbene planove, uključujući zoniranje,
6. donosi propise o porezima, pristojbama, naknadama i doprinosima Općine sukladno zakonu,
7. donosi odluke o upravljanju i raspolaganju imovinom Općine,
8. donosi odluke o zaduživanju Općine, o raspisivanju javnoga zajma i davanju jamstva sukladno zakonu,
9. donosi programe uređenja gradskoga građevinskog zemljišta,
10. donosi plan korištenja javnih površina,
11. donosi odluke o ustrojstvu mjesne samouprave i nazivima ulica, trgova i dijelova naseljenih mjesta,
12. donosi odluke o udruživanju Općine u saveze i druge oblike organiziranja, te o trajnom uspostavljanju prijateljske i druge suradnje s lokalnim i regionalnim zajednicama drugih država,
13. donosi odluke o proglašenju blagdana i praznika Općine,
14. donosi odluke o priznanjima i nagradama Općine,
15. donosi odluke o raspisivanju referenduma,
16. bira i razrješava predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća,
17. osniva radna tijela Općinskoga vijeća te bira i razrješava njihove članove,
18. imenuje, bira i razrješava druge osobe određene zakonom, Statutom i odlukama, te daje suglasnost na imenovanja, izbor i razrješavanja kada je to propisano,
19. osniva poduzeća i ustanove i druge pravne osobe za obavljanje komunalnih, društvenih, gospodarskih i drugih djelatnosti od interesa za Općinu,
20. donosi ili daje suglasnosti na akte javnih poduzeća i ustanova koje osniva, sukladno zakonu,
21. ocjenjuje rad ustanova i kvalitetu usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, najmanje jednom godišnje, te osigurava financijska sredstva za unapređenje njihova rada i kvaliteta usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Općine,
22. razmatra godišnje izvješće o provođenju općinske politike i aktivnostima Općinskoga načelnika,
23. pokreće i razmatra inicijativu za pokretanje postupka opoziva Općinskoga načelnika i donosi odluke o pokretanju postupka opoziva Općinskoga načelnika sukladno zakonu,
24. analizira stanje javnoga reda i mira, sigurnost ljudi i imovine najmanje jednom godišnje, te predlaže mjere prema mjerodavnim tijelima,
25. utvrđuje smjernice za vođenje kadrovske politike sukladno zakonu,
26. donosi poslovnik o svome radu,
27. utvrđuje platne razrede i koeficijente za obračun plaća:
 - Općinskoga načelnika,
 - predsjednika Općinskoga vijeća,
 - savjetnika,
 - Općinskom pravobranitelju i zamjeniku općinskog pravobranitelja,

- državnih službenika i namještenike u jedinstvenome općinskom tijelu uprave, te u Općinskom pravobraniteljstvu,
28. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Članak 28.

Rad Općinskoga vijeća je javan.

Iznimno, Općinsko vijeće može odlučiti da određena pitanja razmatra bez nazočnosti javnosti.

Članak 29.

Općinsko vijeće može raspravljati i odlučivati ako je sjednici nazočna većina izabranih općinskih vijećnika, ako zakonom, poslovnikom ili ovim Statutom nije drugačije određeno.

Statut Općine Općinsko vijeće usvaja dvotrećinskom većinom glasova izabranih općinskih vijećnika.

Proračun, izvješće o izvršenju proračuna, poslovnik, odluke i druge akte Općinsko vijeće donosi većinom glasova izabranih općinskih vijećnika, osim ako poslovnikom Općinskoga vijeća nije drugačije određeno.

Članak 30.

Prva sjednica Općinskoga vijeća, u novome sazivu, održat će se najkasnije trideset dana nakon što Središnje izborno povjerenstvo ovjeri i objavi izborne rezultate.

Prvu sjednicu novoizabranog Općinskoga vijeća saziva predsjednik iz prethodnog saziva, odnosno zamjenik predsjednika ukoliko je predsjednik spriječen, i njom predsjedava do izbora novog predsjednika.

U slučaju spriječenosti predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća prethodnog saziva, sjednicu će sazvati i njom predsjedavati najstariji vijećnik novoga saziva.

Ukoliko se sjednica ne sazove na način propisan u stavku 2. i 3. ovoga članka, sjednicu će sazvati vijećnik novog saziva, kojeg je pismeno ovlastila većina novoizabranih vijećnika.

Općinsko vijeće je konstituirano na dan kada se sastalo na prvo zasjedanje.

Kvorum za konstituirajuću sjednicu čini dvije trećine izabranih vijećnika Općinskog vijeća.

d) Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća

Članak 31.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Općinskoga vijeća biraju se na mandatno razdoblje do isteka mandata vijećnika.

Na prvoj sjednici Općinskoga vijeća vrši se izbor predsjednika.

Predsjednik i zamjenik predsjednika, biraju se iz reda vijećnika, većinom glasova od ukupnog broja izabranih vijećnika tajnim glasovanjem, ili javnim ukoliko Općinsko vijeće tako odluči.

Predsjednik Općinskoga vijeća svoju dužnost obavlja profesionalno, ukoliko Općinsko vijeće ne odluči drugačije.

Članak 32.

Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća obavlja se na temelju liste kandidata na kojoj su jedan ili više kandidata za predsjednika ili zamjenika predsjednika.

Listu kandidata iz stavka 1. ovog članka, predlaže Komisija za izbor i imenovanje, nakon prethodno konzultacija s političkim strankama i koalicijama koje su zastupljene u Općinskome vijeću.

Svaki vijećnik ili skupina vijećnika može predložiti kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća.

Ako je za predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća predloženo onoliko kandidata koliko se bira, kandidat je izabran ako je dobio većinu glasova ukupnog broja izabranih vijećnika.

Ako kandidat za predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća ne dobije većinu iz prethodnog stavka, ponavlja se glasovanje, a ako i u ponovnom glasovanju kandidat ne dobije potrebitu većinu, ponavlja se cijeli postupak za utvrđivanje prijedloga kandidata.

Ako je za predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća predloženo više kandidata, izabran je onaj kandidat koji je dobio većinu glasova ukupnog broja izabranih vijećnika.

Ako ni jedan od predloženih kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskoga vijeća ne dobije većinu glasova ukupnog broja izabranih vijećnika, u idućem glasovanju glasuje se za dvojicu kandidata koji su dobili najveći broj glasova.

Ako ni u ponovljenom glasovanju ni jedan kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova, ponavlja se cijeli izborni postupak.

Ako ni u najviše dva ponovna glasovanja ni jedan od kandidata ne dobije većinu glasova ukupnog broja izabranih vijećnika, izbor predsjednika i zamjenika predsjednika obavlja se na idućoj sjednici.

Predsjednik i zamjenik Općinskoga vijeća mogu podnijeti ostavku.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Općinskoga vijeća mogu biti razriješeni prije isteka mandata, odlukom Općinskoga vijeća, sukladno zakonu, Statutu i poslovniku Općinskoga vijeća.

Članak 33.

Predsjednik Općinskoga vijeća predstavlja i zastupa Općinsko vijeće i rukovodi njegovim radom, sudjeluje u pripremama, saziva i predsjedava sjednicama Općinskoga vijeća, potiče razmatranje pitanja iz djelokruga Općinskoga vijeća, brine se o ostvarivanju programa rada Općinskoga vijeća i o tome podnosi izvješće, brine se o primjeni poslovnika Općinskoga vijeća, osigurava poštivanje načela i odredaba ovog Statuta, brine se o ostvarivanju načela javnosti rada Općinskoga vijeća i njegovih radnih tijela, brine se o ostvarivanju prava i dužnosti općinskih vijećnika u svezi

vršenja njihove funkcije iz djelokruga Općinskoga vijeća, brine se o odnosima i suradnji Općinskoga vijeća s tijelima izvršne vlasti te prati realizaciju odluka Općinskoga vijeća, radi na ostvarivanju suradnje s općinskim vijećima drugih općina, te drugim organima i organizacijama, potpisuje akte koje donosi Općinsko vijeće, vodi sjednice sukladno principima najboljih praksi demokratskog parlamentarizma i odredaba Statuta i poslovnika Općinskoga vijeća, daje naputke tajniku Općinskoga vijeća u svezi izvršavanja poslova i zadaća, vrši i druge poslove utvrđene zakonom ovim Statutom i poslovníkom Općinskoga vijeća.

Predsjednika Općinskoga vijeća u odsutnosti zamjenjuje zamjenik predsjednika.

Članak 34.

Općinsko vijeće ima tajnika.

Tajnik Općinskoga vijeća postavlja se sukladno Zakonu o državnoj službi.

Tajnik Općinskog vijeća pomaže predsjedniku Općinskog vijeća u pripremi i organiziranju sjednica Općinskoga vijeća, stara se o pravno tehničkoj obradi akata usvojenih na sjednici Općinskoga vijeća, stara se o blagovremenom objavljivanju propisa i drugih akata koje je donijelo Općinsko vijeće, vrši i druge poslove utvrđene zakonom, ovim Statutom i poslovníkom Općinskoga vijeća i drugim propisima.

Članak 35.

Općinsko vijeće osniva stalna i povremena radna tijela.

Sastav, broj članova, djelokrug rada radnih tijela iz st.1. ovoga članka utvrđuje se poslovníkom Općinskoga vijeća.

Prilikom imenovanja članova stalnih i povremenih radnih tijela Općinsko vijeće će voditi računa da sastav tijela osigura jednakopravnu zastupljenost spolova sukladno zakonu.

Članak 36.

U Općinskome vijeću mogu se osnivati klubovi vijećnika političkih stranaka i koalicija zastupljenih u Općinskome vijeću i klubovi neovisnih vijećnika, kao oblik njihovog djelovanja u Općinskome vijeću, posebice u pripremama i utvrđivanju prijedloga dnevnog reda sjednica i u raspravljanju prigodom donošenja akata i učinkovitijeg rada Općinskoga vijeća i unapređenja međustranačke i parlamentarne suradnje.

Klubovi vijećnika osnivaju se kao mehanizam za učinkovitiji rad Općinskoga vijeća i unapređenja međustranačke suradnje.

Osnivanje, zadaće i način rada klubova vijećnika detaljnije se uređuju poslovníkom Općinskoga vijeća.

Članak 37.

Radi unapređenja učinkovitosti i usklađivanja rada, Općinsko vijeće može osnovati kolegij Općinskoga vijeća.

Sastav kolegija, djelokrug poslova i način rada uređuju se poslovnikom Općinskoga vijeća.

2. OPĆINSKI NAČELNIK

Članak 38.

Nositelj izvršne vlasti, u okviru prava i dužnosti Općine, je Općinski načelnik, koji predstavlja i zastupa Općinu u skladu s Ustavom, zakonom, Statutom i drugim propisima.

Općinski načelnik svoju dužnost obavlja profesionalno.

Članak 39.

Općinskoga načelnika biraju demokratskim putem birači na izravnim i tajnim izborima na cijelom području općine na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, sukladno zakonu, može biti biran za Općinskoga načelnika.

Kada bude izabran, Općinski načelnik mora podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti prije preuzimanja mandata sukladno zakonu.

Mandat Općinskoga načelnika je četiri godine.

Općinskome načelniku prestaje mandat i prije isteka vremena na koje je izabran, sukladno Izbornom zakonu BiH.

Članak 40.

Općinski načelnik može biti opozvan.

Inicijativa s obrazloženjem za pokretanje postupka opoziva Općinskoga načelnika može biti pokrenuta od Općinskoga vijeća putem 1/3 vijećnika Općinskoga vijeća ili 10 % registriranih birača na području Općine.

Općinsko vijeće je dužno sve inicijative za pokretanje opoziva Općinskoga načelnika iz prethodnog stavka ovoga članka staviti na dnevni red naredne sjednice Općinskoga vijeća.

Odluka o pokretanju opoziva Općinskoga načelnika donosi se većinom glasova od ukupnog broja vijećnika u Općinskome vijeću. U slučaju prihvatanja inicijative, Općinsko vijeće dužno je donijeti odluku o pokretanju postupka opoziva Općinskoga načelnika u roku od trideset (30) dana.

Ako Općinsko vijeće donese odluku o prihvatanju inicijative opoziva Općinskoga načelnika, sprovodi se postupak u kojem građani odlučuju izravnim tajnim glasovanjem.

Mandat Općinskoga načelnika prestaje ukoliko natpolovična većina građana, koji su glasovali, donese odluku o opozivu Općinskoga načelnika.

Odluka građana je obvezujuća za Općinsko vijeće i Općinskoga načelnika.

Članak 41.

Općinskoga načelnika, za vrijeme privremene izočnosti ili spriječenosti, zamjenjuje dužnosnik ili djelatnik općinskog tijela uprave, kojeg on ovlasti.

Dužnost Općinskoga načelnika u slučaju prestanka mandata sukladno članku 39. stavku 5. ovoga Statuta ili u slučaju opoziva sukladno članku 40. ovoga Statuta, do ponovnog izbora Općinskog načelnika, vrši osoba izabrana od strane Općinskoga vijeća natpolovičnom većinom od ukupnog broja svojih članova.

Nakon prestanka mandata i opoziva Općinskoga načelnika, prijevremeni izbori za izbor Općinskoga načelnika moraju se održati u roku od 60 dana od dana prestanka mandata ili opoziva.

Članak 42.

Općinski načelnik odgovoran je Općinskome vijeću za obavljanje povjerenih poslova iz nadležnosti samoupravnog djelokruga Općine.

Općinski načelnik nadležan je za sljedeće poslove iz samoupravnog djelokruga Općine:

1. predstavlja i zastupa Općinu, sukladno zakonu i ovom Statutu,
2. donosi akte iz svoje nadležnosti,
3. izrađuje i Općinskome vijeću podnosi na usvajanje nacrt i prijedlog proračuna, ekonomske planove, razvojne planove, investicijske programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulacijske dokumente koji se odnose na korištenje i upravljanje zemljištem, uključujući zoniranje i korištenje javnog zemljišta,
4. predlaže odluke i druge opće akte Općinskome vijeću,
5. provodi politiku jedinice lokalne samouprave sukladno odlukama Općinskoga vijeća, izvršava proračun Općine i osigurava pripremu odluka i drugih akata Općinskoga vijeća,
6. izvršava zakone i druge propise čije je izvršenje povjereno Općini,
7. utvrđuje ustrojstvo službi za upravu i drugih službi Općine,
8. donosi pravilnik o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenoga općinskog tijela uprave,
9. realizira suradnju Općine kao jedinice lokalne samouprave sa drugim općinama, gradovima, međunarodnim i drugim organizacijama sukladno odlukama i zaključcima Općinskoga vijeća i njegovih radnih tijela,
10. podnosi izvješće Općinskome vijeću o ostvarivanju politike Općine i svojim aktivnostima,
11. osigurava izvršavanje odluka i drugih akata Općinskoga vijeća i odgovoran je za njihovo provođenje,
12. odgovoran je za izvršavanje proračuna Općine,
13. odlučuje o pitanjima iz radnoga odnosa zaposlenika sukladno zakonu,
14. obavlja koordinaciju, rukovodi, usklađuje i usmjerava rad općinskog tijela uprave, odnosno službi za upravu, kao i nadzor nad njihovim radom, sukladno zakonu,

15. brine se o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava rada, sukladno zakonu i odluci Općinskoga vijeća,
16. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, drugim propisima i ovim Statutom.

Radi obavljanja poslova iz svoje nadležnosti Općinski načelnik može osnivati savjete i komisije, posebnim aktom kojim se utvrđuje sastav, broj članova, djelokrug rada i sl.

Članak 43.

Općinski načelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost akata koje donosi, odnosno predlaže Općinskome vijeću.

Članak 44.

Plaća, naknade i druga materijalna prava Općinskog načelnika uređuje se odlukom Općinskoga vijeća.

Članak 45.

U obavljanju prenesenih poslova županijske uprave Općinski načelnik vrši poslove utvrđene zakonom kojim se uređuje županijska uprava.

OPĆINSKE SLUŽBE ZA UPRAVU

Članak 46.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, kao i upravnih i stručnih poslova koji se federalnim ili županijskim zakonom prenesu na Općinu, osnivaju se Općinske službe za upravu (u daljnjem tekstu: Općinske službe).

Općinske službe za upravu mogu imati odsjeke, ako se unutar općinske službe za upravu obavljaju osobito složeni poslovi.

Odlukom o osnivanju Općinskih službi uređuju se pitanja koja se odnose na naziv, broj, nadležnost, rukovođenje, odgovornost, i način rada Općinskih službi.

Članak 47.

Radom svih Općinskih službi rukovodi Općinski načelnik koji koordinira i usmjerava njihov rad, vrši nadzor nad njihovim radom s ovlastima predviđenim Ustavom, zakonom, Statutom i drugim propisima.

Poslove rukovođenja unutar pojedine Općinske službe obavljaju pomoćnici Općinskoga načelnika s ovlastima koje na njih prenese Općinski načelnik.

Pomoćnici Općinskoga načelnika za svoj rad i upravljanje odgovaraju Općinskome načelniku.

Članak 48.

Pomoćnike Općinskoga načelnika postavlja Općinski načelnik sukladno zakonu.

Za pomoćnika Općinskoga načelnika može biti postavljena osoba koja ispunjava uvjete utvrđene u Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog općinskog tijela uprave.

Članak 49.

Unutarnje ustrojstvo Općinskih službi uređuje se pravilnikom.

Pravilnik o unutarnjem ustroju jedinstvenoga općinskog tijela uprave sadrži: ustrojbene jedinice i njihove nadležnosti; sistematizaciju radnih mjesta koja obuhvaća: naziv radnih mjesta, opis poslova, uvjete za obavljanje poslova, vrstu djelatnosti, naziv skupine u koju spadaju poslovi, složenost poslova i druge elemente; način rukovođenja tijelom i jedinicama; programiranje i planiranje poslova; ovlasti i odgovornosti rukovodećih državnih službenika u obavljanju poslova; broj vježbenika koji se primaju i uvjeti za prijem vježbenika i druga pitanja.

Članak 50.

Općinske službe sukladno zakonu i ovom Statutu obavljaju sljedeće upravne i druge stručne poslove:

1. neposredno izvršavaju odluke i druge opće akte koje donosi Općinsko vijeće i Općinski načelnik iz samoupravnog djelokruga općine,
2. obavljaju upravne i druge stručne poslove koji su federalnim odnosno županijskim zakonima i drugim propisima, kao i propisima BiH preneseni na Općinska tijela uprave,
3. prate stanje u upravnim oblastima za koje su osnovane,
4. rješavaju o pravima, obvezama i pravnim interesima građana i pravnih osoba iz samoupravnog i upravnog djelokruga Općine,
5. obavljaju nadzor nad djelatnošću javnih poduzeća i ustanova koje obavljaju poslove na temelju javnih ovlasti,
6. daju inicijativu za rješavanje određenih pitanja iz samoupravnog i upravnog djelokruga Općine,
7. pripremaju nacрте općinskih propisa i drugih općih akata iz svoje nadležnosti,
8. obavljaju i druge poslove određene ovim Statutom i pozitivnim propisima.

Članak 51.

Rad Općinskih službi je javan.

Općinske službe samostalno obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, a za svoj rad odgovaraju Općinskome načelniku.

Članak 52.

Za obavljanje određenih poslova iz nadležnosti Općinskih službi mogu se za jedno ili više naseljenih mjesta osnovati mjesni uredi izvan sjedišta Općinskih službi.

Mjesne urede osniva Općinsko vijeće na prijedlog Općinskoga načelnika.

Odlukom o osnivanju mjesnih ureda određuje se nadležnost, sjedište, područje, broj izvršitelja i nadzor nad obavljanjem povjerenih poslova.

Članak 53.

U nadležnosti mjesnih ureda mogu se dodijeliti poslovi koji se odnose na: vođenje matičnih knjiga i obavljanje matične službe, ovjeravanje prijepisa raznih isprava, prijem zahtjeva stranaka, izdavanje uvjerenja ili potvrda o činjenicama o kojima se vode službene evidencije kod općinskih službi i druge poslove od izravnog interesa za ostvarivanje prava i obveza građana kod Općinskih službi.

Članak 54.

Sredstva za rad Općinskih službi i mjesnih ureda osiguravaju se u proračunu Općine.

VI. SUDBENA VLAST

Članak 55.

Sudbenu vlast u Općini obavljaju sudovi, osnovani sukladno posebnom Zakonu.

VII. MEĐUSOBNI ODNOSI OPĆINSKOGA VIJEĆA I OPĆINSKOGA NAČELNIKA

Članak 56.

Međusobni odnosi Općinskoga vijeća i Općinskoga načelnika temelje se na načelima međusobnog uvažavanja i suradnje, uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastitih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcioniranje i razvoj Općine.

Članak 57.

Općinsko vijeće može zatražiti od Općinskoga načelnika da u roku od tri mjeseca od konstituirajuće (prve) sjednice Općinskoga vijeća podnese prijedlog koji sadrži temelje programa i politike koje treba ostvariti tijekom mandata.

Općinsko vijeće razmotrit će program iz prethodnoga stavka ovoga članka u roku od 30 dana od dana dostavljanja.

Članak 58.

Općinsko vijeće prati provođenje programa u okviru izvješća o aktivnostima Općinskoga načelnika svake godine, po mogućnosti do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Povodom izvješća iz prethodnoga stavka, Općinsko vijeće može izvješće usvojiti, zatražiti dopunu ili odbiti.

Ako Općinsko vijeće izvješće odbije, ukazat će Općinskome načelniku na aktivnosti i mjere koje je dužan poduzeti, predložiti akte za provođenje tih mjera i aktivnosti i odrediti rok za izvršenje.

Članak 59.

Općinski načelnik je dužan dostaviti prijedlog proračuna Općinskome vijeću u roku propisanom proračunskim kalendarom.

Članak 60.

Općinsko vijeće, većinom od ukupnog broja vijećnika, usvaja proračun u roku predviđenom proračunskim kalendarom.

Do usvajanja novog proračuna, najduže devedeset (90) dana nakon početka proračunske godine, financiranje Općine ne može biti veće od realizacije proračuna za isto razdoblje prethodne godine umanjenog za kapitalne investicije čija se realizacija nastavlja u tekućoj godini.

Ukoliko Općinsko vijeće ne usvoji proračun u roku od devedeset dana od početka proračunske godine, Općinski načelnik proglašava proračun.

Proračun stupa na snagu nakon objavljivanja u službenom glasilu Općine.

Članak 61.

Ukoliko Općinski načelnik, Općinsko vijeće ili jedna trećina vijećnika smatraju da usvojeni proračun u određenoj poziciji može ugroziti funkcioniranje Općine, mogu u roku od sedam dana tražiti arbitražu.

Arbitražu će u roku od mjesec dana vršiti tijelo koje će formirati Federalno ministarstvo financija, čiji je nalaz obvezujući.

Arbitražno tijelo činit će predstavnici Federalnog ministarstva financija, Županijskog ministarstva financija, Općinskoga vijeća i Općinskoga načelnika, neovisni stručnjak iz oblasti financija i predstavnika Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.

Do donošenja arbitražne odluke proračun se izvršava.

Članak 62.

Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik može u roku od tri dana nakon donošenja odluke zatražiti da Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik preispita odluku ili akt koji smatra neustavnim ili nezakonitim.

U slučaju iz prethodnoga stavka nadležno tijelo dužno je preispitati svoju odluku, odnosno akt u roku od 30 dana i obavijestiti Općinsko vijeće odnosno Općinskoga načelnika o svojoj odluci, do kada se taj akt neće izvršiti.

Kada Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik potvrdi svoju odluku, odnosno akt, Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik može u roku od 15 dana pokrenuti postupak preispitivanja odluke, odnosno akta pred nadležnim tijelom sukladno Ustavu i zakonu.

Članak 63.

Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik može u roku od tri dana nakon donošenja odluke, zatražiti da Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik preispita odluku ili akt koji smatra štetnim po Općinu, a čije izvršenje može proizvesti nepopravljivu štetu po interese ili imovinu Općine.

Tijelo koje je donijelo odluku preispitat će je nakon 15 dana, a do tada se ta odluka ne primjenjuje.

Članak 64.

Općinski načelnik je dužan redovito informirati Općinsko vijeće o ostvarivanju politike Općine, odgovarati na vijećnička pitanja i inicijative, te pismeno ili usmeno dati odgovor u roku od 30 dana od zatražene informacije, ili do naredne sjednice Općinskoga vijeća ako je pitanje postavljeno na sjednici.

Članak 65.

Općinsko vijeće je dužno razmotriti prijedlog odluke, odnosno informaciju koju podnese Općinski načelnik i o tome se očitovati najkasnije u roku od 30 dana od prijema iste.

VIII. MJESNA SAMOUPRAVA

Članak 66.

Mjesna samouprava se ostvaruje i provodi u mjesnoj zajednici.

Mjesna samouprava podrazumijeva pravo građana da izravno sudjeluju u odlučivanju o određenim lokalnim poslovima koji neposredno utječu na njihov svakodnevni život i rad.

Kao organizacijski oblik za ostvarivanje poslova iz stavka 2. ovoga članka osnivaju se mjesne zajednice kao obvezan oblik mjesne samouprave.

U ostvarivanju prava iz stavka 2. ovoga članka mjesne zajednice su dužne uvažavati interese Općine u cjelini.

Mjesna zajednica se osniva za jedno naseljeno mjesto, više međusobno povezanih manje naseljenih mjesta, ili za veći dio naselja, koji u odnosu na ostale dijelove naselja čini cjelinu.

Članak 67.

Mjesnu zajednicu osniva Općinsko vijeće odlukom.

Članak 68.

Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice mogu pokrenuti građani koji su upisani u središnji birački popis područja za koje se pokreće osnivanje mjesne zajednice, njihove organizacije i udruge, Općinski načelnik i Općinsko vijeće putem svojih vijećnika.

Osim podataka o podnositelju inicijative za osnivanje mjesne zajednice, inicijativa sadrži:

1. naziv i sjedište mjesne zajednice,
2. područje naseljenog mjesta ili naselja za koje se traži osnivanje mjesne zajednice,
3. obrazložen razlog podnošenja inicijative.

Inicijativa za osnivanje mjesne zajednice razmatra se i o njoj se glasa na zborovima građana područja za koje se traži osnivanje mjesne zajednice, a ista je prihvaćena ako se za nju izjasni 10% birača upisanih u središnji birački popis toga područja.

Usvojena inicijativa dostavlja se Općinskom vijeću.

Članak 69.

Općinsko vijeće će u roku od 60 dana, od dostave, zauzeti stav o pravnoj valjanosti i osnovanosti inicijative za osnivanje mjesne zajednice.

Ukoliko Općinsko vijeće ocijeni da je procedura oko usvajanja inicijative na zboru građana provedena na pravno valjan i demokratski način, da postoje materijalni i ostali uvjeti za pravilno i efikasno funkcioniranje mjesne samouprave putem mjesne zajednice, isto će donijeti zaključak o prihvaćanju inicijative za osnivanje mjesne zajednice.

Zaključkom iz prethodnog stavka Općinsko vijeće će zadužiti Općinskoga načelnika da pripremi prijedlog odluke o osnivanju mjesne zajednice.

Odluka o osnivanju mjesne zajednice obvezno sadrži: naziv, sjedište, područje mjesne zajednice, mjesna područja, odnosno druge dijelove mjesne zajednice, osnivački odbor i druga pitanja u svezi sa ostvarivanjem mjesne samouprave.

Odbor iz prethodnog stavka je dužan pripremiti nacrt statuta i drugih akata mjesne zajednice i provesti izbore za tijela mjesne zajednice najkasnije u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o osnivanju mjesne zajednice.

Članak 70.

Izdvajanje dijela mjesne zajednice i spajanje dijela mjesne zajednice s drugom mjesnom zajednicom, odnosno spajanje mjesnih zajednica vrši se na način i po postupku utvrđenom za osnivanje mjesne zajednice.

Članak 71.

Mjesna zajednica ima svojstvo pravne osobe u okviru prava i dužnosti utvrđenih statutom i odlukom o osnivanju.

Mjesna zajednica se upisuje u registar mjesnih zajednica koji vodi nadležna općinska služba.

Članak 72.

Mjesna zajednica ima statut.

Statut mjesne zajednice donose građani na svom zboru.

Statut je donesen ako je za njega glasovalo 2/3 nazočnih građana.

Statutom mjesne zajednice utvrđuju se: postupak za osnivanje mjesne zajednice, nadležnost i poslovi mjesne zajednice, tijela mjesne zajednice, način njihova izbora, razrješenja, rada i odlučivanja, javnost rada i informiranja, način financiranja djelatnosti mjesne zajednice, suradnja s općinskim i drugim tijelima i organizacijama i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice.

Članak 73.

Mjesna zajednica kroz svoja tijela odlučuju o poslovima koji izravno utječu na svakodnevne potrebe i život građana, kao što su:

1. pokretanje i sudjelovanje u javnoj raspravi prilikom pripreme i donošenja urbanističkih planova na području mjesne zajednice, pokretanje inicijativa i sudjelovanje u gradnji komunalnih objekata i objekata u općoj uporabi,
2. pokretanje i sudjelovanje u raspravama o inicijativama i aktivnostima za razvoj gospodarstva i društvenih djelatnosti,
3. briga o zaštiti osoba kojima je potrebna pomoć i s tom svrhom pokreću suradnju sa stručnim tijelima iz djelatnosti socijalne zaštite,
4. staranje o razvoj kulture i športa i stvaranju uvjeta za dostupnost ustanova i objekata kulture i športa svim građanima, naročito mladeži,
5. stvaranje uvjeta i poduzimanje mjera za očuvanje i zaštitu prirodnih i radom ostvarenih vrijednosti čovjekove okoline,
6. obavljanje i drugih poslova utvrđenim statutom i pravilima mjesne zajednice, vodeći računa o vrsti i obujmu potreba, raspoloživim sredstvima, kao i interesima građana u cjelini.

Članak 74.

Općinsko vijeće može posebnom odlukom, uz osiguravanje financijskih sredstava, prenijeti na mjesnu zajednicu izvršavanje određenih poslova iz svoje nadležnosti, ako ti poslovi izravno utječu na život i rad građana na području mjesne zajednice.

Članak 75.

Tijela mjesne zajednice su:

1. Zbor građana,
2. Vijeće mjesne zajednice

Članak 76.

Tijela mjesne zajednice imaju ovlasti i odgovornosti utvrđene ovim Statutom i statutom mjesne zajednice.

Tijela mjesne zajednice mogu davati inicijative o pitanjima iz nadležnosti mjesne zajednice, Općine i institucija koje vrše javne ovlasti.

Članak 77.

Tijela mjesne zajednice odlučuju o poslovima koji se financiraju iz sredstava koja se izravno prikupljaju od građana mjesne zajednice.

Članak 78.

Zbor građana je tijelo mjesne zajednice koje čine svi građani mjesne zajednice upisani u središnji birački popis.

Zbor građana je tijelo konsultiranja o lokalnim poslovima. Na Zboru građana provodi se rasprava i daju mišljenja o svim pitanjima iz nadležnosti mjesne zajednice, općine i institucija koje vrše javne ovlasti, daju prijedlozi za rješavanje pitanja od mjesnog značaja.

Zbor građana bit će obvezno konsultiran o pitanjima o kojima Općinsko vijeće odlučuje dvotrećinskom većinom i u postupku donošenja planova Općine, kao i o drugim pitanjima kada to zatraži Općinsko vijeće ili Općinski načelnik.

Inicijativa Zbora građana koju podrži najmanje 5% građana mjesne zajednice upisanih u središnji birački popis, a tiču se pitanja iz stavka 3. ovog članka, obvezuje Vijeće mjesne zajednice i općinske tijela vlasti da se o njoj izjasne.

Zbor građana bira i opoziva Vijeće mjesne zajednice.

Članak 79.

Vijeće mjesne zajednice bira se izravno na Zboru građana mjesne zajednice, sukladno Statutu mjesne zajednice, ovom Statutu i odluci o osnivanju mjesne zajednice.

Broj članova Vijeća mjesne zajednice utvrđuje se statutom mjesne zajednice, a ne može biti manji od 7 niti veći od 15 članova, ovisno o veličini, razvijenosti i broju stanovnika svakog naselja ili dijela naselja na području mjesne zajednice.

Prigodom izbora članova Vijeća mjesne zajednice mora se osigurati razmjerna zastupljenost članova sukladno broju birača u pojedinom naselju ili dijelu naselja.

Mandat članova Vijeća mjesne zajednice traje četiri godine.

Članak 80.

Vijeće mjesne zajednice je tijelo odlučivanja o pitanjima od izravnog interesa za građane mjesne zajednice.

Prije donošenja odluke iz svoje nadležnosti Vijeće mjesne zajednice dužno je konzultirati Zbor građana mjesne zajednice o pitanjima utvrđenim statutom mjesne zajednice, a obvezno prilikom donošenja programa rada i financijskog plana potreba mjesne zajednice.

Članak 81.

Vijeće mjesne zajednice utvrđuje prijedlog statuta mjesne zajednice, donosi program rada Vijeća mjesne zajednice, financijski plan, poslovnik o svome radu, izvješće o svome radu i druge poslove koji su od značaja za ostvarivanje zajedničkih interesa i potreba građana s područja mjesne zajednice.

Vijeće mjesne zajednice donosi odluke iz svoje nadležnosti većinom glasova ukupnog broja izabranih članova.

Članak 82.

Vijeće mjesne zajednice saziva Zbor građana najmanje jednom godišnje na kojem ga upoznaje s pitanjima iz članka 80. stavka 2.

Vijeće mjesne zajednice obvezno će sazvati Zbor građana na zahtjev Općinskog vijeća, Općinskog načelnika kao i na inicijativu najmanje 10% građana mjesne zajednice, upisanih u središnji birački popis.

Članak 83.

Vijeće mjesne zajednice iz reda svojih članova bira predsjednika Vijeća mjesne zajednice na razdoblje od četiri godine.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice predstavlja mjesnu zajednicu, saziva sjednice Vijeća mjesne zajednice i predsjedava im, izvršava program rada i financijski plan, obavlja i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice.

Predsjednik vijeća mjesne zajednice za svoj rad odgovara Vijeću mjesne zajednice, a Općinskom načelniku za obavljanje onih poslova iz samoupravnog djelokruga općine koji su preneseni mjesnoj zajednici.

Članak 84.

Sredstva za financiranje djelatnosti mjesne zajednice:

1. mjesne zajednice imat će prihode razmjerne ovlastima predviđenim zakonom i Statutom,
2. sustav financiranja mjesnih zajednica mora biti dovoljno raznolik i evolutivan kako bi mogao slijediti, koliko je praktički moguće, promjene stvarnih troškova vršenja poslova iz ovlasti mjesne zajednice,
3. sredstva osigurana iz sredstava samodoprinosu,
4. sredstva za usluge koja svojim aktivnostima ostvaruje mjesna zajednica,
5. sredstva koja Općina ustupa mjesnoj zajednici, sukladno programima i planovima razvoja mjesne zajednice, odnosno Općine,
6. pokloni i druga sredstva.

Mjesna zajednica koristi sredstva sukladno svojim programima i planovima.

Članak 85.

Nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesne zajednice obavlja Općinsko vijeće.

Općinski načelnik ima pravo i obvezu predložiti Općinskome vijeću da raspusti Vijeće mjesne zajednice odnosno razriješi dužnosti predsjednika Vijeća mjesne zajednice ako u svom radu sustavno krše statut mjesne zajednice i ne izvršavaju povjerene poslove.

IX. IZRAVNO SUDJELOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Članak 86.

Građani sa područja Općine mogu izravno sudjelovati u odlučivanju o pitanjima iz nadležnosti tijela jedinice lokalne samouprave.

Oblici izravnog odlučivanja građana su:

- referendum,
- mjesni zbor građana,
- građanski poticaj (inicijativa).

a) Referendum

Članak 87.

Građani Općine referendumom izravno odlučuju o pitanjima koja su od njihova zajedničkog interesa.

Referendum se može raspisati:

1. o utvrđivanju prijedloga za promjenu Statuta Općine,

2. o utvrđivanju prijedloga za promjenu ili donošenje općinskog propisa ili drugog općeg akta o pitanjima iz samoupravnog djelokruga Općine,

3. radi predlaganja donošenja akata o pitanjima koja su od interesa za život i rad građana kao što je: izgradnja objekata komunalnog značenja, uređenje prostora, održavanje higijene i čistoće javnih površina na području Općine, uvođenje samodoprinosa za određene namjene i druga pitanja od zajedničkog interesa građana,

4. kada Općinsko vijeće zatraži prethodno izjašnjavanje građana o pitanjima od općeg interesa za Općinu.

Članak 88.

Referendum se može raspisati za cijelo područje Općine ili za područje jedne ili više mjesnih zajednica ili za jedno ili više naselja.

Referendum za područje jedne mjesne zajednice ili jedno ili više naselja može se, po pravilu, raspisati radi uvođenja lokalnog samodoprinosa za rješavanje određenih životnih potreba građana na tom području ili izjašnjavanja o izdvajanju ili pripajanju naselja drugom području ili radi rješavanja drugih potreba značajnih za život građana na tom području, sukladno zakonu i propisima Općine.

Članak 89.

Referendum raspisuje Općinsko vijeće.

Članak 90.

Prijedlog za raspisivanje referenduma može podnijeti: predsjednik Općinskoga vijeća, Općinski načelnik, većina vijećnika Općinskoga vijeća, vijeće mjesne zajednice za čije se područje traži raspisivanje referenduma.

Članak 91.

Prijedlog za raspisivanje referenduma sadrži pitanja o kojima se građani trebaju izjasniti na referendumu i područje na kojem treba provesti referendum.

Članak 92.

Pravo glasovanja na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području Općine, imaju biračko pravo i upisani su u popis birača za područje gdje je raspisan referendum.

Na referendumu se odlučuje većinom glasača koji su glasovali, uz uvjet da je referendumu pristupila većina od ukupnog broja glasača područja za koji se referendum provodi.

Odluka donesena na referendumu obvezna je.

Članak 93.

Akt o raspisivanju referenduma sadrži: naziv tijela koje raspisuje referendum, područje za koje se raspisuje referendum, naziv akta o kojem se odlučuje na referendumu, odnosno naznaka pitanja o kojem će glasači odlučivati na referendumu, obrazloženje akta ili pitanja o kojem se raspisuje referendum, referendumsko pitanje ili prijedlog o kojem će se odlučivati, dan održavanja referenduma.

Članak 94.

Referendum provodi Povjerenstvo za provedbu referenduma kojeg imenuje Općinsko vijeće.

Referendum se provodi sukladno Zakonu i ovom Statutu.

b) Zborovi građana

Članak 95.

Općinsko vijeće može tražiti mišljenje od mjesnog zbora građana o prijedlogu općinskog propisa ili drugog općeg akta ili drugog pitanja iz samoupravnog djelokruga općine, odnosno donošenje akata iz djelokruga Općinskoga vijeća.

c) Građanska inicijativa (poticaj)

Članak 96.

O svakom pitanju iz djelokruga Općinskoga vijeća građani imaju pravo na mjesnom zboru građana raspravljati i pokrenuti inicijativu za donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja.

O građanskoj inicijativi iz stavka 1. ovoga članka Općinsko vijeće mora raspravljati ako je inicijativa podržana potpisom od strane najmanje 5% birača upisanih u središnji birački popis Općine i dati odgovor podnositeljima inicijative najkasnije u roku tri mjeseca od prijema iste.

Članak 97.

Svaki građanin ima pravo Općinskome vijeću i Općinskome načelniku slati predstavke i pritužbe na njihov rad i rad njihovih institucija i tijela, te na nepravilan odnos zaposlenih u tim tijelima kada im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja svojih građanskih dužnosti.

Tijela iz stavka 1. ovog članka dužni su dati odgovor na podnesenu predstavku ili pritužbu najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja predstavke ili pritužbe.

X. JAVNE SLUŽBE

Članak 98.

U okviru samoupravnog djelokruga Općina može osnovati javna poduzeća i ustanove radi obavljanje djelatnosti od javnog društvenog interesa, a posebice djelatnosti: opskrbe pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, prijevoz putnika u javnom prometu, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, tržnica na malo, održavanje groblja i obavljanje pogrebnih poslova, obavljanje dimnjačarskih poslova, javna rasvjeta, odgoja, obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, športa, skrbi o djeci, socijalnoj skrbi i drugih djelatnosti, sukladno zakonu.

Članak 99.

Općinsko vijeće može pravo za obavljanje djelatnosti iz prethodnog članka dodijeliti pravnoj ili fizičkoj osobi sukladno zakonu.

Članak 100.

Općinski načelnik prati rad, surađuje, daje preporuke u cilju poboljšanja rada javnih poduzeća i ustanova čiji je osnivač Općinsko vijeće.

Članak 101.

Javna poduzeća i ustanove iz članka 98. ovog Statuta dužne su najmanje jednom godišnje podnijeti izvješće o svom radu.

XI. SURADNJA S DRUGIM OPĆINAMA, GRADOVIMA I UDRUŽIVANJE U ZAJEDNICE (SAVEZE) OPĆINA

Članak 102.

U obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga, Općina može surađivati s drugim općinama, radi obavljanja poslova od zajedničkog interesa.

Suradnja iz stavka 1. ovog članka planira se i ostvaruje u onim poslovima koji su od njihovoga zajedničkog interesa, o čemu se zaključuje sporazum.

Suradnju s drugim općinama, sukladno odredbama stavka 1. i 2. ovog članka, ostvaruje Općinsko vijeće odnosno Općinski načelnik, svaki u pitanjima iz svog djelokruga.

Članak 103.

Općina se može udruživati u zajednicu općina za određeno područje, sukladno zakonu. Odluku o udruživanju Općine u zajednicu općina donosi Općinsko vijeće samostalno ili na prijedlog Općinskoga načelnika.

Odlukom o udruživanju utvrđuju se ciljevi udruživanja, način ostvarivanja tih ciljeva u zajednici općina i druga pitanja od značaja za rad u zajednici općina.

Članak 104.

Općina može pristupiti međunarodnim udruženjima lokalnih zajednica i surađivati s odgovarajućim lokalnim jedinicama drugih država, sukladno Ustavu i zakonu, o čemu odlučuje Općinsko vijeće.

Članak 105.

U cilju zaštite svojih interesa Općina može pristupiti savezu općina i gradova na razini BiH i Federacije, o čemu odlučuje Općinsko vijeće.

XII. IMOVINA I FINANCIRANJE OPĆINE

a) Općinska imovina

Članak 106.

Općinsku imovinu čine sve pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i imovinska prava koje pripadaju Općini sukladno zakonu.

Općinsko vijeće odlučuje o pribavljanju i korištenju, te upravlja i raspolaže imovinom Općine na način propisan zakonom i ovim Statutom.

O pravima iz prethodnog stavka Općinsko vijeće odlučuje samostalno ili na prijedlog Općinskoga načelnika sukladno zakonu.

Općinsko vijeće je dužno upravljati i raspolagati imovinom u vlasništvu Općine, brižno i prema načelima dobrog domaćina, postupajući sukladno zakonima i drugim propisima.

Članak 107.

Općinsko vijeće može odlukom ovlastiti Općinskoga načelnika da upravlja Općinskom imovinom u granicama danog ovlaštenja.

Općinski načelnik je dužan najmanje jednom godišnje izvijestiti Općinsko vijeće o stanju Općinske imovine.

Članak 108.

Općinskom imovinom, koju je Općinsko vijeće svojom odlukom prenijelo na upravljanje javnim ustanovama i poduzećima, te ustanove i poduzeća upravljaju sukladno njihovoj namjeni, zakonu i odluci o davanju imovine na upravljanje.

Svatko ima pravo služiti se javnim dobrima u općoj uporabi prema namjeni određenoj zakonom, odlukom Općine ili kako odredi pravna osoba kojoj su dana na upravljanje i koja njima izravno upravlja.

Članak 109.

Općina je dužna, prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju, kao i drugih ugovora kojima se pribavljaju stvari ili raspolaze stvarima, odnosno materijalnim pravima, pribaviti mišljenje Općinskoga pravobraniteljstva.

Kada je predmet ugovora iz prethodnog stavka pokretna stvar ili imovinsko pravo čija vrijednost ne prelazi iznos od 5.000,00 KM, nije obvezno pribavljanje mišljenja Općinskoga pravobraniteljstva.

Članak 110.

Kontrolu zakonitog upravljanja imovinom Općine, kao i nadzor nad materijalnim i financijskim poslovanjem tijela Općine obavljaju nadležna federalna i županijska tijela i Općinsko vijeće, sukladno zakonu.

U okviru nadležnosti iz prethodnog stavka Općinsko vijeće će obustaviti izvršenje, poništiti, odnosno ukinuti nezakoniti akt o materijalnom, odnosno financijskom poslovanju, kojeg je donijelo tijelo Općine.

b) Financiranje Općine

Članak 111.

Općini pripadaju prihodi za obavljanje dužnosti i ovlaštenja, sukladno Ustavu i zakonu, kojima ona samostalno raspolaze u okviru svoga samoupravnog djelokruga. .

Prihodi Općine razmjerni su poslovima koje, sukladno Ustavu, zakonu i ovom Statutu, obavljaju tijela vlasti Općine. Svaki prijenos novih poslova bit će praćen financijskim sredstvima potrebnim za njihovo učinkovito izvršenje.

Članak 112.

Općina ima pravo da, u granicama određenim zakonom, samostalno svojim propisima uređuje poreze, naknade, doprinose, pristojbe i ostala davanja koji čine prihod Općine.

Općina uređuje i druge načine osiguranja potrebnih financijskih sredstava za financiranje svojih potreba koje nije osigurala županijska ili federalna vlast.

Propise o reguliranju pitanja iz stavka 1. i 2. ovog članka, sukladno zakonu, donosi Općinsko vijeće.

Članak 113.

Prihodi Općine su:

1. vlastiti prihodi:

- a) porezi za koje jedinica lokalne samouprave samostalno određuje stopu, sukladno zakonu,
- b) lokalne pristojbe i naknade čije iznose utvrđuje Općinsko vijeće sukladno zakonu,
- c) kazne i kamate sukladno zakonu,
- d) prihod od uporabe i prodaje imovine,
- e) prihod od poduzeća i drugih pravnih osoba u vlasništvu Općine, kao i prihod od koncesija sukladno zakonskim propisima,
- f) darovi, nasljedstva, pomoći i donacije,
- g) prihodi od samodoprinosa,
- h) prihodi od proračunskih korisnika,
- i) drugi prihodi utvrđeni zakonom i odlukom Općinskoga vijeća;

2. drugi prihodi:

- a) prihodi od dijeljenih poreza, definirani zakonom,
- b) transferi i grantovi od viših razina vlasti,
- c) dug sukladno zakonu.

Raspodjela sredstava Općini vrši se temeljem kriterija i formula za dodjelu, utvrđeni posebnim zakonom, uvažavajući načela solidarnosti i fiskalnog izjednačavanja.

Članak 114.

Svi prihodi i rashodi Općine uređuju se godišnjim proračunom Općine.

Godišnji proračun Općine, kao i njegove izmjene i dopune, donosi Općinsko vijeće na prijedlog Općinskog načelnika.

Godišnji proračun Općine donosi se prije početka godine za koju se proračun donosi.

Članak 115.

Ukoliko se godišnji proračun Općine za iduću godinu ne može donijeti prije početka godine za koju se donosi, vrši se privremeno financiranje i to najduže do tri mjeseca.

Odluku o privremenom financiranju donosi Općinsko vijeće na prijedlog Općinskoga načelnika.

Članak 116.

Općinsko vijeće donosi odluku o izvršenju godišnjeg proračuna Općine kojom se uređuju uvjeti, način i postupak raspolaganja prihodima i rashodima. Ova odluka donosi se uz godišnji proračun Općine.

Članak 117.

Iz godišnjeg proračuna Općine financiraju se djelatnosti Općinskoga vijeća i njegovih radnih tijela, Općinskoga načelnika i općinskih službi, određene djelatnosti u djelokrugu komunalnih i društvenih službi radi zadovoljavanja temeljnih potreba građana, zaštita prirode i okoliša, mjesni uredi, mjesne zajednice i druge potrebe iz područja samoupravnog djelokruga Općine, o čemu odlučuje Općinsko vijeće.

Članak 118.

Općina može udruživati svoja sredstva sa sredstvima drugih općina radi izgradnje objekata od zajedničkog interesa.

Aktom o udruživanju sredstava utvrđuje se visina sredstava i njihova namjena, način osiguranja, rokovi i druge obveze Općine u svezi udruživanja tih sredstava.

Članak 119.

Općinsko vijeće obavlja poslove nadzora nad materijalnim i financijskim poslovanjem tijela vlasti Općine putem odgovarajućeg povjerenstva kojeg osniva svojim posebnim aktom.

Nadzor nad materijalnim i financijskim poslovanjem tijela vlasti Općine, obavljaju i nadležna tijela Županije i Federacije sukladno zakonu.

XIII. PROPISI I DRUGI AKTI OPĆINE

Članak 120.

Općina donosi propise u obliku: statuta, odluka, pravilnika, poslovnika, naputaka, preporuka, instrukcija, naredbi, rezolucija, deklaracija, kao općih akata i rješenja i zaključaka kao pojedinačnih akata.

a) Propisi i drugi akti Općinskoga vijeća

Članak 121.

Općinsko vijeće, u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, donosi općinske propise i druge akte iz članka 120. ovog Statuta.

Općinsko vijeće donosi općinske propise i druge opće akte i o pitanjima koja su zakonom Županije, odnosno zakonom Federacije prenesena na Općinu, ako je zakonom o prenošenju tih poslova predviđeno donošenje općinskog propisa.

Članak 122.

Odlukom se uređuju pitanja i odnosi iz samoupravnog djelokruga Općine, pitanja koja se odnose na prihode i financijska sredstva Općine, osnivaju poduzeća, ustanove, i druge pravne osobe, utvrđuju određena pitanja i određuju mjere u okviru nadležnosti Općinskoga vijeća, uređuju određena pitanja koja su zakonom Federacije odnosno zakonom Županije prenesena na Općinu, a predviđeno je donošenje općinskog propisa, te druga pitanjima određenim ovim Statutom.

Naputkom se bliže propisuje način rada i izvršavanja određenih poslova koja se odnose na pojedina pitanja utvrđena u općim propisima iz članka 120. ovoga Statuta.

Preporukom se ukazuje na značenje određenih pitanja glede razvoja odnosa u određenom području ili na provedbu zakona i drugih općih propisa. Preporukom se predlažu mjere koje bi trebalo poduzimati radi rješavanja određenih pitanja.

Naredbom se, radi izvršavanja određenih pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine, naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opće značenje na području Općine.

Rezolucijom se ukazuje na stanje i probleme u određenoj oblasti društvenoga života i na mjere koje bi trebalo poduzeti.

Deklaracijom se izražava opće stajalište o bitnim pitanjima od značaja za Općinu.

Članak 123.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, Općinsko vijeće donosi rješenja i zaključke, kao pojedinačne akte.

Rješenjem se odlučuje o imenovanju, postavljanju i razrješenju odnosno smjenjivanju, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Općinskoga vijeća.

Zaključkom se utvrđuje stajališta o pitanjima od značenja za provedbu utvrđene politike i propisa iz članka 120. ovoga Statuta, određuju zadaci za Općinskoga načelnika ili općinske službe prigodom razmatranja pitanja iz njihovog djelokruga i drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Općinskoga vijeća o kojima se ne odlučuje rješenjem.

Akti radnih tijela Općinskoga vijeća su rješenja i zaključci.

U upravnim stvarima za čije rješavanje je nadležno Općinsko vijeće, postupak vodi i priprema prijedlog rješenja osoba, povjerenstvo, odnosno drugo tijelo određeno Poslovníkom Općinskoga vijeća, ako zakonom odnosno drugim propisom nije drukčije određeno.

Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se protiv istih može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

b) Akti Općinskoga načelnika

Članak 124.

Općinski načelnik može donositi provedbene opće akte radi primjene općinskih propisa iz članka 120. ovoga Statuta, i to: pravilnike, naputke, instrukcije i naredbe.

Općinski načelnik može donositi opće akte iz stavka 1. ovog članka, ako je za to ovlašten propisom iz članka 120. ovoga Statuta ili zakonom.

Opći akti iz stavka 1. ovoga članka objavljuju se u službenom glasilu općine.

Članak 125.

Pravilnikom se bliže razrađuju pojedine odredbe odnosno pitanja uređena općim propisima, radi osiguravanja uvjeta za odgovarajuću primjenu toga propisa.

Instrukcijom se utvrđuju pravila i upute o načinu obavljanja poslova općinskih službi i drugih institucija za provedbu i primjenu propisa iz članka 120. ovoga Statuta.

Članak 126.

U izvršavanju općinskih propisa iz članka 120. ovoga Statuta, u okviru isključivih prava i dužnosti Općine, Općinski načelnik donosi rješenja i druge pojedinačne akte kojima se rješavaju prava i obveze zainteresiranih stranaka u upravnim stvarima..

Pripremu nacрта rješenja i drugih pojedinačnih akata iz stavka 1. ovoga članka obavljaju ovlašteni općinski državni službenici.

Općinski načelnik može ovlastiti državnog službenika za donošenje rješenja i drugih pojedinačnih akata iz stavka 1. ovoga članka, sukladno zakonu, pri čemu se mora donijeti posebno rješenje o prijenosu tih ovlasti.

Protiv prvostupajskih rješenja i drugih pojedinačnih akata iz stavka 1. i 3. ovoga članka, zainteresirane stranke imaju pravo izjaviti žalbu općinskom ili drugom tijelu određenom posebnim propisom Općinskoga vijeća na temelju kojeg je rješavano u prvom stupnju.

Članak 127.

Rješenja i druge pojedinačne akte Općinski načelnik odnosno državni službenik donosi i u slučajevima kada odlučuje u upravnom postupku o pravima, obvezama i pravnim interesima građana i pravnih osoba na temelju federalnog i županijskog zakona kojim su upravni i stručni poslovi preneseni na Općinu.

Protiv prvostupajskih rješenja i drugih pojedinačnih akata donesenih u poslovima iz stavka 1. ovoga članka, može se izjaviti žalba i to:

1. na rješenja i druge pojedinačne akte koji su doneseni na temelju zakona ili drugog propisa Županije – nadležnom tijelu uprave Županije, ako zakonom Županije nije drukčije određeno,
2. na rješenja i druge pojedinačne akte koji su doneseni na temelju zakona ili drugog propisa Federacije – nadležnom tijelu za upravu Federacije, ako federalnim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 128.

Pri donošenju rješenja i drugih pojedinačnih akata iz članka 126. i 127. ovoga Statuta primjenjuju se pravila upravnog postupka koja su utvrđena Zakonom o upravnom postupku, a u pogledu upravnog spora Zakon o upravnim sporovima.

Članak 129.

Svi opći akti, za koje je to utvrđeno posebnim propisom, kao i oni za koje to utvrdi Općinsko vijeće, upućuju se na javnu raspravu.

Putem javne rasprave omogućava se građanima da sudjeluju u donošenju propisa iz nadležnosti Općine, a posebice prilikom donošenja Statuta i proračuna Općine.

Poslovníkom Općinskog vijeća detaljnije će se regulirati način vođenja javne rasprave.

Članak 130.

Opći propisi iz članka 120. ovoga Statuta, stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni.

Propisi i opći akti iz stavka 1. ovoga članka objavljuju se u službenom glasilu Općine.

Službeno glasilo Općine je «Službeni glasnik Općine Široki Brijeg».

XIV. UPRAVNI NADZOR NAD RADOM OPĆINE

Članak 131.

Upravni nadzor nad aktivnostima Općine kao jedinice lokalne samouprave vrše nadležna federalna i županijska tijela u okviru svojih odgovarajućih područja nadležnosti.

Upravni nadzor nad aktivnostima Općine vrši se samo u slučajevima utvrđenim zakonom.

Upravni nadzor nad aktivnostima Općine kao jedinica lokalne samouprave ne ograničava njezino pravo da samostalno i u skladu sa zakonom upravlja javnim poslovima koji spadaju u djelokrug njezinih vlastitih nadležnosti.

Nadzor nad vršenjem vlastitih nadležnosti Općine, ograničava se na nadzor nad zakonitošću poduzetih aktivnosti.

Nadzor u pogledu zakonitosti i ekspeditivnosti donesenih odluka može se vršiti u odnosu na poslove čije je obavljanje povjereno Općini kao jedinici lokalne samouprave. Federalna i kantonalna tijela mogu zajednički vršiti nadzor nad ekspeditivnošću u donošenju odluka.

Intervencija nadzornih tijela bit će razmjerna važnosti interesa koje štiti. Sve konačne odluke koje se odnose na poništavanje ili preinačavanje općinskih akata, usvojenih u okviru njenih vlastitih nadležnosti, donosi nadležni sud.

Postupak vršenja upravnog nadzora nad aktivnostima Općine utvrđuje se zakonom.

Članak 132.

Općina je odgovorna za žurnu i potpunu provedbu privremene mjere i sudske odluke koje sud donese u okviru svoje nadležnosti u svezi s nadzorom nad njezinim radom.

Članak 133.

Općinski načelnik je obvezan temeljem Ustava, zakona i ovoga Statuta, savjesno i odgovorno obnašati povjerenu mu dužnost i osobno je odgovoran za njezino obnašanje, kao i za rad službi kojima rukovodi.

XV. JAVNOST RADA

Članak 134.

Rad svi općinskih tijela vlasti i mjesnih zajednica je javan.

Javnost rada osigurava se: javnim održavanjem sjednica Općinskoga vijeća i njegovih radnih tijela, javnim održavanjem sjednica tijela mjesnih zajednica, upoznavanja javnosti o radu putem sredstava javnog priopćavanja, objavljivanjem donesenih općih akata u «Službenom glasniku Općine Široki Brijeg», slobodnim pristupom informacijama sukladno posebnom zakonu, kao i kroz druge oblike informiranja sukladno zakonu i ovom Statutu.

XVI. POSTUPAK ZA DONOŠENJE I PROMJENU STATUTA

Članak 135.

Statut općine, te izmjene i dopune Statuta, priprema i dvotrećinskom većinom ukupnog broja glasova izabranih vijećnika donosi Općinsko vijeće.

Članak 136.

Prijedlog za pokretanje postupka za promjenu Statuta može podnijeti 1/3 članova Općinskoga vijeća, Općinski načelnik i Odbor za statut, poslovnik i propise.

Prijedlog iz stavka 1. ovog članka mora biti obrazložen, a podnosi se predsjedniku Općinskoga vijeća u pisanoj formi.

Inicijativu za promjenu Statuta općine mogu dati građani na mjesnim zborovima građana putem građanske inicijative.

Članak 137.

O prijedlogu za promjenu Statuta općine raspravlja se na sjednici Općinskoga vijeća.

Općinsko vijeće može raspisati referendum za promjenu Statuta općine.

Ako se ne prihvati prijedlog za promjenu Statuta, isti se prijedlog ne može ponovno staviti na dnevni red Općinskoga vijeća prije isteka šest mjeseci od dana zaključivanja rasprave o prijedlogu.

Prihvaćeni prijedlog za promjenu Statuta dostavlja se Odboru za statut, poslovnik i propise koji će izraditi nacrt Statuta te ga uputiti na raspravu Općinskome vijeću.

Poslije rasprave na Općinskome vijeću, usvojeni nacrt se upućuje svim vijećnicima, mjesnim zajednicama, političkim strankama zastupljenim u Općinskome vijeću, radi vođenja javne rasprave i davanja primjedbi i prijedloga.

Nakon javne rasprave, Odbor za statut, poslovnik i propise utvrđuje prijedlog Statuta i upućuje ga Općinskome vijeću na usvajanje.

Promjene Statuta općine vrše se odlukom.

Članak 138.

Promjenama Statuta općine ne mogu se ukinuti niti umanjiti ni jedno od ljudskih prava i sloboda utvrđenih u Ustavu Federacije i instrumentima predviđenim u Aneksu Ustava Federacije.

XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 139.

Danom stupanja na snagu ovog Statuta, prestaje važiti Statut općine Široki Brijeg «Službeni glasnik općine» , broj: 4/00 i Odluka o izmjenama i dopunama Statuta općine Široki Brijeg «Službeni glasnik općine», broj: 2/05.

Članak 140.

Ovaj Statut stupa na snagu dan nakon objave u «Službenom glasniku Općine Široki Brijeg».

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

OPĆINA ŠIROKI BRIJEG

- OPĆINSKO VIJEĆE -

P R E D S J E D N I K ,

Broj: 01-02-666/08-2.
Široki Brijeg, 23.7.2008. godine

Pero Kožul

377

Na temelju članka VI. 4.a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03 i 20/04), članka 58. Ustava Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03 i 10/04), članka 13. i 58. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 49/06), članka 8. i 70. i članka Zakona o lokalnoj samoupravi Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 3/09 i 18/11) i članka 135. Statuta Općine Široki Brijeg („Službeni glasnik općine Široki Brijeg“, broj: 4/08), Općinsko vijeće Široki Brijeg na 50. sjednici održanoj 25.7.2012. godine donijelo je

S T A T U T A R N U O D L U K U

O IZMJENAMA I DOPUNAMA S T A T U T A OPĆINE ŠIROKI BRIJEG

Članak 1.

U Statutu Općine Široki Brijeg („Službeni glasnik općine Široki Brijeg“, broj: 4/08, u daljnjem tekstu: Statut), u članku 17. stavak 1. alineja 13. mijenja se i glasi:

„utvrđuje politiku predškolskog obrazovanja, unaprjeđuje mreže ustanova, te upravljanje i financiranje javnih ustanova predškolskog obrazovanja koje osniva Općina kao jedinica lokalne samouprave,“

Članak 2.

U članku 32. stavak 9. mijenja se i glasi:

„Ponavljjanje cijelog izbornog postupka iz stavaka 5. i 8. može se obaviti i na narednoj sjednici Vijeća.“

Članak 3.

Članak 60. mijenja se i glasi:

„Općinsko vijeće, većinom od ukupnog broja vijećnika, usvaja proračun u roku predviđenom proračunskim kalendarom.

Općinsko vijeće nakon rasprave može prijedlog proračuna u cijelosti usvojiti, odnosno mijenjati ili vratiti predlagatelju na dopunu.

Ukoliko Općinsko vijeće ne usvoji proračun u roku od 90 dana od početka proračunske godine, Općinski načelnik proglašava proračun.

Proračun stupa na snagu nakon objave u „Službenom glasniku općine.“

Članak 4.

Iza članka 60. dodaje se članak 60 a) koji glasi:

„Članak 60 a)

Ako Općinsko vijeće ne donese proračun prije početka fiskalne godine, financiranje se obavlja privremeno, a najduže za prva tri mjeseca fiskalne godine.

Odluku o privremenom financiranju donosi Općinsko vijeće, a ukoliko Općinsko vijeće do 31.12. tekuće godine ne donese odluku o privremenom financiranju, Općinski načelnik istu proglašava.

Privremeno financiranje, u smislu stavka 1. ovog članka, obavlja se razmjerno sredstvima utrošenim u istom razdoblju, odnosno najviše do tromjesečnog prosjeka za prethodnu fiskalnu godinu.

Novi ili prošireni programi i aktivnosti ne mogu se započeti dok se ne odobri proračun.

Nastavljanje višegodišnjih projekata, nabava roba i usluga, odnosno nastavljanje isplate sredstava u ove svrhe, dopušteno je sukladno uvjetima privremenog financiranja, s tim da je višegodišnje financiranje ili ovlaštenje za buduće obveze odobreno u prethodnim proračunima.

Nakon isteka privremenog financiranja, u tom razdoblju ostvareni prihodi i primici, te izvršeni rashodi i izdaci uključuju se u proračun tekuće godine.

Proračun se mora usvojiti najkasnije do 31. ožujka tekuće godine.“

Članak 5.

Iza članka 63. dodaje se novi članak 63.a) koji glasi:

„Članak 63.a)

„Ukoliko Općinsko vijeće odnosno Općinski načelnik ne potvrdi svoju odluku, odnosno akt iz prethodnog članka ili ako se u ostavljenom roku uopće ne očituje ista odluka ili akt smatrat će se stavljenim izvan snage.“

Članak 6.

Članak 66. mijenja se i glasi:

„Na području Općine osnivaju se mjesne zajednice kao obvezan oblik mjesne samouprave putem kojih građani sudjeluju u odlučivanju o poslovima iz samoupravnog djelokruga i lokalnim poslovima koji izravno i svakodnevno utječu na njihov život i rad.

U ostvarivanju prava iz stavka 1. ovog članka, mjesne zajednice su dužne uvažavati interese Općine u cjelini.

Mjesna zajednica se osniva za jedno naseljeno mjesto, više međusobno povezanih manje naseljenih mjesta, ili za veći dio naselja, koji u odnosu na ostale dijelove naselja čini prostornu i urbanu cjelinu.

Mjesno područje je teritorijalno određeni dio mjesne zajednice koji čini dio naselja ili jedno naselje ili više međusobno povezanih naselja gdje građani mogu ostvarivati svoje zajedničke interese i potrebe, a čini gospodarsku i društvenu cjelinu“

Članak 7.

Članak 68. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice mogu pokrenuti građani koji su upisani u središnji birački popis, udruge građana s područja naseljenog mjesta za čije se područje predlaže osnivanje nove mjesne zajednice, Općinsko vijeće ili Općinski načelnik.“

Članak 8.

U članku 71. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Rješenje o upisu u registar mjesnih zajednica donosi Općinski načelnik, a postupak registracije i način vođenja registra utvrđuje se odlukom Općinskog vijeća.“

Članak 9.

U članku 72. stavak 2. i 3. se brišu.

Članak 10.

Članak 75. mijenja se i glasi:

„Tijela mjesne zajednice su:

1. Vijeće mjesne zajednice
2. Predsjednik Vijeća mjesne zajednice.

Članak 11.

Članak 76. mijenja se i glasi:

„Tijela mjesne zajednice imaju ovlasti i odgovornosti utvrđene ovim statutom i statutom mjesne zajednice.

Tijela mjesne zajednice bit će obvezno konzultirana o pitanjima o kojima Općinsko vijeće odlučuje dvotrećinskom većinom i u postupku donošenja planova Općine, te kao i o drugim pitanjima o kojima je zatražena konzultacija od strane Općinskog vijeća ili Općinskog načelnika.

Tijela mjesne zajednice mogu davati inicijative o pitanjima iz nadležnosti mjesne zajednice, Općine i institucija koje vrše javne ovlasti.“

Članak 12.

Članak 78. mijenja se i glasi:

„Zbor građana mjesne zajednice čine svi građani mjesne zajednice upisani u središnji birački popis.

Općinsko vijeće može tražiti mišljenje od zbora građana mjesne zajednice o prijedlogu propisa ili drugog općeg akta ili drugog pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine.

Na zboru građana mjesne zajednice može se raspravljati o svim pitanjima iz samoupravnog djelokruga Općine, predlagati način rješavanja određenih pitanja odnosno donošenja akata iz njenog djelokruga.

Zbor građana mjesne zajednice saziva Vijeće mjesne zajednice po potrebi, a obavezno na zahtjev Općinskog vijeća, Općinskog načelnika kao i na inicijativu najmanje 10% građana mjesnog područja za koje se održava zbor građana.“

Članak 13.

Članak 79. mijenja se i glasi:

„Vijeće mjesne zajednice

Vijeće mjesne zajednice biraju građani s područja mjesne zajednice upisani u središnji birački popis neposrednim i tajnim glasovanjem na način i postupkom utvrđenim odlukom Općinskog vijeća.

Odlukom iz prethodnog stavka utvrđuje se mjesto i vrijeme održavanja izbora, tijela za održavanje izbora, sredstva za održavanje izbora, način utvrđivanja i proglašenje rezultata izbora, kao i druga pitanja u svezi s izbornim procesom.

Prijedlog kandidata za članove Vijeća mjesne zajednice mogu podnijeti građani pojedinačno ili u skupini, političke stranke i udruge građana koje djeluju na području mjesne zajednice.

Broj članova Vijeća mjesne zajednice utvrđuje se statutom mjesne zajednice i ne može biti manji od 7 niti veći od 21 člana, a određuje se ovisno o veličini, razvijenosti i broju stanovnika svakog naselja ili dijela naselja na području mjesne zajednice.

Svako mjesno područje ili više manjih mora biti zastupljeno s određenim brojem članova ovisno o veličini mjesnog područja odnosno broju birača, što se utvrđuje statutom mjesne zajednice.

Mandat članova Vijeća mjesne zajednice je četiri godine.“

Članak 14.

Članak 80. mijenja se i glasi:

„Članu Vijeća mjesne zajednice prestaje mandat:

- a) istekom vremena na koje je biran;
- b) podnošenjem ostavke;
- c) smrću;
- d) preseljenjem na područje druge mjesne zajednice.

Ako članu Vijeća mjesne zajednice prestane mandat prije vremena na koje je biran, nadležno tijelo će svojom odlukom dodijeliti mandat slijedećem kandidatu koji je dobio najveći broj glasova nakon provedenih izbora za Vijeće mjesne zajednice.“

Članak 15.

Članak 81. mijenja se i glasi:

„Vijeće mjesne zajednice:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut mjesne zajednice;
- b) donosi poslovnik o svom radu;
- c) donosi financijski plan;
- d) bira Predsjednika Vijeća mjesne zajednice;
- e) surađuje s drugim mjesnim zajednicama;
- f) obavlja i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice.

Vijeće mjesne zajednice podnosi godišnje izvješće o svom radu Općinskom vijeću.“

Članak 16.

Članak 82. se briše.

Članak 17.

Članak 83. mijenja se i glasi:

„**Predsjednik Vijeća mjesne zajednice**

Predsjednika Vijeća mjesne zajednice bira Vijeće mjesne zajednice iz reda svojih članova na razdoblje od četiri godine.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice je ujedno po položaju i predsjednik mjesne zajednice.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice predstavlja i zastupa mjesnu zajednicu, saziva sjednice Vijeća mjesne zajednice i predsjedava istima, izvršava program rada, financijski plan, te obavlja i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice za svoj rad odgovara Vijeću mjesne zajednice, te Općinskom načelniku za obavljanje onih poslova iz samoupravnog djelokruga Općine koji su preneseni mjesnoj zajednici.“

Članak 18.

U članku 122. stavku 1. u zadnjem retku iza riječi „propisa,“ dodaju se riječi: „daju suglasnosti,“.

Članak 19.

U članku 124. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:
„Općinski načelnik može donositi rješenja i zaključke kao pojedinačne akte.“

Članak 20.

Ova Statutarna Odluka stupa na snagu dan nakon objave u „Službenom glasniku Općine Široki Brijeg“.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
OPĆINA ŠIROKI BRIJEG

- OPĆINSKO VIJEĆE -

P R E D S J E D N I K ,

Broj: 01-02-306/12-2
Široki Brijeg, 25.7.2012. godine

Nedjeljko Bokšić, v. r.

Na temelju članka 8. Zakona o lokalnoj samouprave Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 3/09 i 18/11) i članka 9. Zakona o gradu Široki Brijeg („Služben novine Federacije BiH“, broj: 80/14), Općinsko vijeće Široki Brijeg na 22. sjednici, održanoj 19.11.2014. godine, donijelo je

PRIVREMENU STATUTARNU ODLUKU GRADA ŠIROKOG BRIJEGA

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom Privremenom Statutarnom Odlukom Grada Širokog Brijega (u daljnjem tekstu: Statutarna Odluka) privremeno se uređuje: statusna obilježja Grada Širokog Brijega, samoupravni djelokrug Grada, Gradska tijela vlasti i njihovi međusobni odnosi, mjesna samouprava, izravno sudjelovanje građana u odlučivanju o lokalnoj samoupravi, financiranje i imovina, propisi i drugi akti, prijelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja.

Članak 2.

Naziv grada je Grad Široki Brijeg (u daljnjem tekstu: Grad).

Grad je jedinica lokalne samouprave utemeljen Zakonom o Gradu Široki Brijeg („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14) i ima svojstvo pravne osobe.

Grad Široki Brijeg je pravni slijednik Općine Široki Brijeg i ima Ustavom i zakonom određene nadležnosti, te preuzima sva prava, obveze i imovinu dosadašnje Općine Široki Brijeg.

II - STATUSNA OBILJEŽJA

Članak 3.

Sjedište Grada je u Širokom Brijegu, Ulica fra Didaka Buntića broj: 11.

Članak 4.

Teritorij Grada obuhvaća sva naseljena mjesta dosadašnje Općine Široki Brijeg, a to su: Buhovo, Biograci, Crne Lokve, Čerigaj, Doci, Dobrič, Dobrkovići, Donja Britvica, Donji Crnač, Donji Gradac, Dužice, Gornja Britvica, Gornji Crnač, Gornji

Gradac, Gornji Mamići, Grabova Draga, Izbično, Jare, Knešpolje, Kočerin, Lise, Ljubotići, Ljuti Dolac, Mokro, Oklaji, Podvranić, Privalj, Potkraj, Rasno, Rujan, Široki Brijeg, Trn, Turčinovići i Uzarići.

Članak 5.

Grad ima pečat.

Pečat je okruglog oblika, čija se veličina, sadržaj i način uporabe uređuje posebnim propisom.

Članak 6.

Grad ima svoj grb i zastavu kao i druge simbole ustanovljeni Odlukom o grbu i zastavi općine Široki Brijeg („Službeni glasnik općine“, broj:1/98).

Članak 7.

Grad dodjeljuje javna priznanja.

Vrstu, izgled i naziv javnih priznanja kao i postupak dodjele reguliran je posebnom odlukom Odluke o javnim priznanjima općine Široki Brijeg („Službeni glasnik općine“, broj: 3/02 i 7/09).

Članak 8.

Dan Grada je 15. kolovoza - Velika Gospa, taj dan je blagdan i neradni dan.

Članak 9.

Službeni jezici u Gradu su: hrvatski, bosanski i srpski jezik.

Službena pisma su latinica i ćirilica.

Članak 10.

Grad će stvarati uvjete da građani s područja Općine u cjelini i na demokratski način ostvaruju sva prava i slobode utvrđene odredbama članka II. A 1. do 7. Ustava Federacije i međunarodnim instrumentima sadržanim u Aneksu Ustava Federacije, o čemu će brinuti sva gradska tijela, svatko u okviru svoje nadležnosti.

III - SAMOUPRAVNI DJELOKRUG GRADA

Članak 11.

U okviru samoupravnog djelokruga i obavljanja poslova lokalne samouprave, Grad preuzima sve poslove Općine Široki Brijeg:

1. osiguravanje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda;
2. donošenje proračuna Grada;
3. donošenje programa i planova razvoja Grada i stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj i upošljavanje;
4. utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline;
5. donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje;
6. utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge gradnje;
7. utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara;
8. utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem;
9. utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Grada;
10. utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Grada i raspodjele sredstava ostvarenih na temelju njihova korištenja;
11. upravljanje, financiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture:
 - vodoopskrba, odvođenje i prerada otpadnih voda,
 - prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada,
 - održavanje javne čistoće,
 - održavanje lokalnih groblja,
 - lokalni putovi i mostovi,
 - ulična rasvjeta,
 - javna parkirališta,
 - parkovi;
12. organiziranje i unapređenje lokalnoga javnog prijevoza;
13. utvrđuje politiku predškolskog obrazovanja, unaprjeđuje mreže ustanova, te upravljanje i financiranje javnih ustanova predškolskog obrazovanja koje osniva Grad kao jedinica lokalne samouprave;
14. osnivanje, upravljanje, financiranje i unapređenje ustanova osnovnoga obrazovanja;
15. osnivanje, upravljanje, unapređenje i financiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i športa;
16. ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, te osiguravanje financijskih sredstava za unapređenje njihova rada i kvaliteta usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Grada;
17. analiza stanja javnoga reda i mira, sigurnosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema mjerodavnim tijelima za ova pitanja;
18. organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa;

19. uspostavljanje i vršenje inspekcijskoga nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastite nadležnosti Grada;
20. donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i pristojbama iz nadležnosti Grada;
21. raspisivanje referendumata za područje Grada;
22. raspisivanje javnoga zajma i odlučivanje o zaduženju Grada;
23. poduzimanje mjera za osiguravanje higijene i zdravlja;
24. osiguravanje uvjeta rada lokalnih radio i TV postaja sukladno zakonu;
25. osiguravanje i vođenje evidencije o osobnim stanjima građana i popisima birača;
26. obavljanje poslova iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama;
27. organiziranje učinkovite lokalne uprave prilagođene lokalnim potrebama, te obavljanje upravnih poslova iz svoje nadležnosti;
28. uspostavljanje ustrojstva mjesne samouprave;
29. donošenje programa mjera radi postizanja jednakosti spolova, te osiguravanje vođenja statističkih podataka i informacija razvrstanih po spolu;
30. briga o zaštiti životinja.

Grad se bavi i drugim poslovima od lokalnoga značaja koji nisu isključeni iz njezine nadležnosti, niti dodijeljeni u nadležnosti neke druge razine vlasti, a tiču se:

1. poticanja primjene djelotvornih mjera radi zaštite životnoga standarda i zbrinjavanja socijalno ugroženih osoba,
2. brige o potrebama i interesima umirovljenika i osoba starije životne dobi,
3. njegovanja tradicionalnih vrijednosti, njihova unapređenja, a među njima osobito onih vezanih uz kulturno naslijeđe prostora Grada,
4. poduzimanja mjera za očuvanje prirodne baštine, te povijesnog, kulturnog i graditeljskog naslijeđa.

Grad u okviru propisanih uvjeta sudjeluje u aktivnostima udruga građana, te obavlja i druge poslove što su od interesa za građane i njezin gospodarski, društveni kulturni i socijalni napredak.

Grad može obavljanje pojedinih poslova iz samoupravnog djelokruga, u skladu sa zakonom, povjeriti ustanovama, poduzećima i drugim pravnim osobama osnovanim radi obavljanja javnih službi, o čemu odluku donosi Gradsko vijeće.

IV - GRADSKA TIJELA VLASTI

Članak 12.

Gradska tijela vlasti su:

1. Gradsko vijeće i
2. Gradonačelnik

Članak 13.

Ovlasti i obveze što proizlaze iz samoupravnoga djelokruga Grada podijeljene su između predstavničkog tijela Gradskog vijeća i izvršnoga tijela Gradonačelnika.

Članak 14.

Vijećnici Općinskog vijeća Široki Brijeg i Općinski načelnik općine Široki Brijeg izabrani na općinskim izborima 7. listopada 2012. godine nastavljaju s radom kao vijećnici Gradskog vijeća i Gradonačelnik Grada.

1. GRADSKO VIJEĆE

a) Opće odredbe

Članak 15.

Gradsko vijeće Široki Brijeg (u daljnjem tekstu: Gradsko vijeće) je predstavničko tijelo građana Grada i tijelo lokalne samouprave izabrano na temelju općeg biračkog prava na izravnim izborima tajnim glasovanjem na način određen zakonom.

Članak 16.

Gradsko vijeće ima 25 članova (vijećnika).

b) Nadležnost Gradskog vijeća

Članak 17.

Gradsko vijeće u okviru svoje nadležnosti:

1. priprema i usvaja Statut Grada,
2. donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnoga djelokruga Grada,
3. donosi proračun Grada, godišnje izvješće o izvršenju proračuna kao i odluku o privremenome financiranju sukladno zakonu,
4. utvrđuje Gradsku politiku u okviru nadležnosti Grada i prati njezino ostvarivanje,

5. donosi razvojne, prostorne i urbanističke planove i programe, te provedbene planove, uključujući zoniranje,
6. donosi propise o porezima, pristojbama, naknadama i doprinosima Grada sukladno zakonu,
7. donosi odluke o upravljanju i raspolaganju imovinom Grada,
8. donosi odluke o zaduživanju Grada, o raspisivanju javnoga zajma i davanju jamstva sukladno zakonu,
9. donosi programe uređenja gradskoga građevinskog zemljišta,
10. donosi plan korištenja javnih površina,
11. donosi odluke o ustrojstvu mjesne samouprave i nazivima ulica, trgova i dijelova naseljenih mjesta,
12. donosi odluke o udruživanju Grada u saveze i druge oblike organiziranja, te o trajnom uspostavljanju prijateljske i druge suradnje s lokalnim i regionalnim zajednicama drugih država,
13. donosi odluke o proglašenju blagdana i praznika Grada,
14. donosi odluke o priznanjima i nagradama Grada,
15. donosi odluke o raspisivanju referenduma,
16. bira i razrješava predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskoga vijeća,
17. osniva radna tijela Gradskoga vijeća, te bira i razrješava njihove članove,
18. imenuje, bira i razrješava druge osobe određene zakonom, Statutom i odlukama, te daje suglasnost na imenovanja, izbor i razrješenja kada je to propisano,
19. osniva poduzeća i ustanove i druge pravne osobe za obavljanje komunalnih, društvenih, gospodarskih i drugih djelatnosti od interesa za Grad,
20. donosi ili daje suglasnosti na akte javnih poduzeća i ustanova koje osniva, sukladno zakonu,
21. ocjenjuje rad ustanova i kvalitetu usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, najmanje jednom godišnje, te osigurava financijska sredstva za unapređenje njihova rada i kvaliteta usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Grada,
22. razmatra godišnje izvješće o provođenju općinske politike i aktivnostima Gradonačelnika,
23. pokreće i razmatra inicijativu za pokretanje postupka opoziva Gradonačelnika i donosi odluke o pokretanju postupka opoziva Gradonačelnika sukladno zakonu,
24. analizira stanje javnoga reda i mira, sigurnost ljudi i imovine najmanje jednom godišnje, te predlaže mjere prema mjerodavnim tijelima,
25. utvrđuje smjernice za vođenje kadrovske politike sukladno zakonu,
26. donosi poslovnik o svome radu,
27. utvrđuje platne razrede i koeficijente za obračun plaća:
 - Gradonačelnika,
 - predsjednika Gradskoga vijeća,

- savjetnika,
 - pravobranitelju i zamjeniku pravobranitelja,
 - državnih službenika i namještenike u jedinstvenome gradskom tijelu uprave, te u pravobraniteljstvu;
28. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Članak 18.

Gradsko vijeće će raditi, raspravljati i odlučivati primjenjujući Poslovnik Općinskog vijeća Široki Brijeg (Službeni glasnik općine Široki Brijeg, broj: 5/10) u daljnjem tekstu: Poslovnik.

Članak 19.

Gradsko vijeće ima predsjednika i zamjenika predsjednika koji se biraju se na mandatno razdoblje do isteka mandata vijećnika.

Predsjednik Gradskog vijeća svoju dužnost obavlja profesionalno, ukoliko Gradsko vijeće ne odluči drugačije.

Članak 20.

Gradsko vijeće ima tajnika.

Tajnik Gradskog vijeća postavlja se sukladno Zakonu o državnoj službi.

Članak 21.

Gradsko vijeće osniva stalna i povremena radna tijela.

Sastav, broj članova, djelokrug rada radnih tijela iz stavka 1. ovoga članka utvrđen je Poslovníkom.

2. GRADONAČELNIK

Članak 22.

Nositelj izvršne vlasti, u okviru prava i dužnosti Grada, je Gradonačelnik, koji predstavlja i zastupa Grad u skladu s Ustavom, zakonom, Statutom i drugim propisima.

Gradonačelnik svoju dužnost obavlja profesionalno.

Članak 23.

Gradonačelnika biraju demokratskim putem birači na izravnim i tajnim izborima na cijelom području Grada.

Izbor, prestanak mandata, opoziv i zamjena gradonačelnika uređen je posebnim Zakonom.

Mandat Gradonačelnika je četiri godine.

Članak 24.

Gradonačelnik odgovoran je Gradskom vijeću za obavljanje povjerenih poslova iz nadležnosti samoupravnog djelokruga Grada.

Gradonačelnik nadležan je za sljedeće poslove iz samoupravnog djelokruga Grada:

1. predstavlja i zastupa Grad, sukladno zakonu i ovom Statutarnom Odlukom,
2. donosi akte iz svoje nadležnosti,
3. izrađuje i Gradskom vijeću podnosi na usvajanje nacrt i prijedlog proračuna, ekonomske planove, razvojne planove, investicijske programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulacijske dokumente koji se odnose na korištenje i upravljanje zemljištem, uključujući zoniranje i korištenje javnog zemljišta,
4. predlaže odluke i druge opće akte Gradskom vijeću,
5. provodi politiku jedinice lokalne samouprave sukladno odlukama Gradskog vijeća, izvršava proračun Grada i osigurava pripremu odluka i drugih akata Gradskoga vijeća,
6. izvršava zakone i druge propise čije je izvršenje povjereno Gradu,
7. utvrđuje ustrojstvo službi za upravu i drugih službi Grada,
8. donosi pravilnik o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenoga gradskog tijela uprave,
9. realizira suradnju Grada kao jedinice lokalne samouprave sa drugim općinama, gradovima, međunarodnim i drugim organizacijama sukladno odlukama i zaključcima Gradskoga vijeća i njegovih radnih tijela,
10. podnosi izvješće Gradskome vijeću o ostvarivanju politike Grada i svojim aktivnostima,
11. osigurava izvršavanje odluka i drugih akata Gradskoga vijeća i odgovoran je za njihovo provođenje,
12. odgovoran je za izvršavanje proračuna Grada,
13. odlučuje o pitanjima iz radnoga odnosa zaposlenika sukladno zakonu,
14. obavlja koordinaciju, rukovodi, usklađuje i usmjerava rad gradskog tijela uprave, odnosno službi za upravu, kao i nadzor nad njihovim radom, sukladno zakonu,
15. brine se o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava rada, sukladno zakonu i odluci Gradskoga vijeća,
16. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, drugim propisima i ovom Statutarnom Odlukom.

Radi obavljanja poslova iz svoje nadležnosti Gradonačelnik može osnivati savjete i komisije, posebnim aktom kojim se utvrđuje sastav, broj članova, djelokrug rada i sl.

Članak 25.

Gradonačelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost akata koje donosi, odnosno predlaže Gradskome vijeću.

3. GRADSKE SLUŽBE ZA UPRAVU

Članak 26.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, kao i upravnih i stručnih poslova koji se federalnim ili županijskim zakonom prenesu na Grad, osnivaju se Gradske službe za upravu (u daljnjem tekstu: Gradske službe).

Članak 27.

Radom svih Gradskih službi rukovodi Gradonačelnik.

Poslove rukovođenja unutar pojedine Gradske službe obavljaju pomoćnici Gradonačelnika s ovlastima koje na njih prenese Gradonačelnik.

Unutarnje ustrojstvo i rad Gradskih službi uređuje se pravilnikom.

Članak 28.

Rad Gradskih službi je javan.

Gradske službe samostalno obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, a za svoj rad odgovaraju Gradonačelniku.

V - MEĐUSOBNI ODNOSI GRADSKOG VIJEĆA I GRADONAČELNIKA

Članak 29.

Međusobni odnosi Gradskog vijeća i Gradonačelnika temelje se na načelima međusobnog uvažavanja i suradnje, uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastitih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcioniranje i razvoj Grada, koji detaljno su propisani Zakonom o lokalnoj samoupravi.

VI - MJESNA SAMOUPRAVA

Članak 30.

Na području Grada osnivaju se mjesne zajednice kao obvezan oblik mjesne samouprave putem kojih građani sudjeluju u odlučivanju o poslovima iz samoupravnog djelokruga i lokalnim poslovima koji izravno i svakodnevno utječu na njihov život i rad.

Članak 31.

Mjesnu zajednicu osniva Gradsko vijeće odlukom.

Mjesna zajednica ima svojstvo pravne osobe u okviru prava i dužnosti utvrđenih Statutom i odlukom o osnivanju.

Mjesna zajednica ima statut.

Članak 32.

Tijela mjesne zajednice su:

1. Vijeće mjesne zajednice,
2. Predsjednik Vijeća mjesne zajednice.

Članak 33.

Tijela mjesne zajednice imaju ovlasti i odgovornosti utvrđene Statutom Grada i statutom mjesne zajednice.

Članak 34.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice bira Vijeće mjesne zajednice iz reda svojih članova na razdoblje od četiri godine.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice je ujedno po položaju i predsjednik mjesne zajednice.

Članak 35.

Nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesne zajednice obavlja Gradsko vijeće.

Gradonačelnik ima pravo i obvezu predložiti Gradskom vijeću da raspusti Vijeće mjesne zajednice odnosno razriješi dužnosti predsjednika Vijeća mjesne zajednice ako u svom radu sustavno krše statut mjesne zajednice i ne izvršavaju povjerene poslove.

VII - IZRAVNO SUDJELOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Članak 36.

Građani sa područja Grada mogu izravno sudjelovati u odlučivanju o pitanjima iz nadležnosti tijela jedinice lokalne samouprave.

Oblici izravnog odlučivanja građana su:

- referendum,
- mjesni zbor građana,
- građanski poticaj (inicijativa).

VIII - IMOVINA I FINANCIRANJE GRADA

Članak 37.

Gradsku imovinu čine sve pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i imovinska prava koje pripadaju Gradu sukladno zakonu.

Gradsko vijeće odlučuje o pribavljanju i korištenju, te upravlja i raspolaže imovinom Grada na način propisan zakonom.

O pravima iz prethodnog stavka Gradsko vijeće odlučuje samostalno ili na prijedlog Gradonačelnika sukladno zakonu.

Gradsko vijeće je dužno upravljati i raspolagati imovinom u vlasništvu Grada, brižno i prema načelima dobrog domaćina, postupajući sukladno zakonima i drugim propisima.

IX - PROPISI I DRUGI AKTI GRADA

Članak 38.

Gradsko vijeće donosi propise u obliku: statuta, odluka, pravilnika, poslovnika, naputaka, preporuka, instrukcija, naredbi, rezolucija, deklaracija, kao općih akata i rješenja i zaključaka kao pojedinačnih akata.

Gradonačelnik može donositi provedbene opće akte radi primjene općinskih propisa i pojedinačne akte, i to: pravilnike, naputke, instrukcije, naredbe, rješenja i zaključke.

Službeno glasilo Grada je „Službeni glasnik Grada Širokog Brijega“.

X - UPRAVNI NADZOR NAD RADOM GRADA

Članak 39.

Upravni nadzor nad aktivnostima Grada kao jedinice lokalne samouprave vrše nadležna federalna i županijska tijela u okviru svojih odgovarajućih područja nadležnosti.

Upravni nadzor nad aktivnostima Grada vrši se samo u slučajevima utvrđenim zakonom.

XI - JAVNOST RADA

Članak 40.

Rad svi gradskih tijela vlasti i mjesnih zajednica je javan.

Javnost rada osigurava se: javnim održavanjem sjednica Gradskog vijeća i njegovih radnih tijela, javnim održavanjem sjednica tijela mjesnih zajednica, upoznavanja javnosti o radu putem sredstava javnog priopćavanja, objavljivanjem donesenih općih akata u «Službenom glasniku Grada Široki Brijeg», slobodnim pristupom informacijama sukladno posebnom zakonu, kao i kroz druge oblike informiranja sukladno zakonu i statutu.

XII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

Svi važeći simboli, propisi i drugi pravni akti koje su donijela tijela i institucije čiji je osnivač Općina Široki Brijeg, prije stupanja na snagu ovoga Privremenog Statuta, ostaju na snazi i primjenjivat će se kao važeći simboli, propisi i drugi pravni akti Grada, odnosno njegovih tijela i institucija.

Članak 42.

U prijelaznom razdoblju svi pravni akti, u kojima se bude javljao naziv Općina umjesto naziva Grad, smatrat će se pravno valjanim.

Članak 43.

Zadužuje se Odbor za statut, poslovnik i propise da pristupi postupku pripreme nacрта i prijedloga novog Statuta Grada.

Članak 44.

Odredbe Statut općine Široki Brijeg „Službeni glasnik općine“, broj: 4/08 i Statutarne Odluka o izmjenama i dopunama Statuta općine Široki Brijeg „Službeni glasnik općine Široki Brijeg“, broj: 5/12, primjenjivat će se u ovom prijelaznom periodu, do donošenja Statuta Grada, osim onih koje su u suprotnosti s ovom Statutarnom Odlukom.

Članak 45.

Ova Statutarna Odluka stupa na snagu danom objave u „Službenom glasniku Grada Široki Brijeg“.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
GRAD ŠIROKI BRIJEG

- **GRADSKO VIJEĆE** -

P R E D S J E D N I K,

Broj:01-02-559/14-2
Široki Brijeg, 19.11.2014. godine

dipl. ing. agr. Vinko Topić, v. r.

